

March 2025 | CS

This page is also available in:

- ES
- BG
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

ÚVODNÍK



Úvodník

Jak může občanská společnost pomoci zamezit rozporům a nebezpečné polarizaci

Občanská společnost dnes stojí před velmi náročným úkolem, který je dán prohlubující se polarizací naší společnosti a slábnoucí důvěrou v demokratické instituce. Polarizace jako taková nemusí být vždy negativní – rozmanitost názorů přece obohacuje demokratickou diskusi. Pokud však polarizace vede k projevům nepřátelství, dezinformacím a rozporům, pak může narušit základy naší demokracie.

Během letošního Týdne občanské společnosti jsme se mohli seznámit s celou řadou zajímavých iniciativ namířených proti nebezpečné polarizaci. EHSV svou Cenou pro občanskou společnost odměnil organizace, které se snaží zvýšit mediální gramotnost, potírat dezinformace a rozvíjet mezigenerační dialog. Právě takovéto projekty totiž musíme podporovat, chceme-li vytvořit odolnou a soudržnou společnost.

V celé Evropě lze pozorovat, jak se naše společnost víc a víc rozděluje. Potýkáme se s četnými problémy, ať už je to ekonomická nerovnost, sociální vyloučení, šíření nepravdivých informací na internetu, či politický extremismus. Ve všech částech Evropy jsou na vzestupu populistická hnutí a klesá pluralita sdělovacích prostředků a důvěra vůči institucím, z čehož je jasně patrné, nakolik polarizace podněcuje nespokojenost. Tyto tendence pak oslabují demokratické struktury a sociální soudržnost. V takovýchto časech se občanská společnost nejenom podílí na demokratickém procesu, nýbrž také chrání jeho odolnost.

Organizace občanské společnosti vždy hrály stěžejní roli při obraně demokratických hodnot. Zprostředkovávají dialog, vyjadřují nejrůznější postoje, bojují proti dezinformacím a pomáhají vést promyšleným způsobem veřejnou diskusi. Dávají prostor těm, kdo si připadají být nevyslyšeni, a zasazují se o inkluzivní opatření, jejichž prostřednictvím lze odstraňovat rozdíly, a nikoli je prohlubovat. Zapojením občanů, vedením fakticky podložených diskusí a prováděním iniciativ zaměřených na posílení tolerance se občanská společnost aktivně staví proti těm, kdo ji chtějí rozštěpit.

EHSV má jednoznačně za to, že je do budoucna naprosto nezbytné posílit účast a dialog. Jasně to vidíme při naší každodenní práci – naši členové, kteří zastupují zaměstnavatele, odborové svazy a nevládní organizace, spolu vedou živé diskuse, vždy se však při tom snaží dospět ke společnému

postoji. Naše síla spočívá v konsensu a stejný systém je třeba uplatňovat i všude jinde v Evropě.

Aby se mohla občanská společnost plně angažovat při zmírňování polarizace, musí jí k tomu být vytvořeny odpovídající podmínky. To znamená, že je třeba jí zaručit přístup k finančním prostředkům a svobodné fungování a vytvořit takové prostředí, v němž bude uznáván a oceňován její přínos pro demokratický život. Je nutné posílit participativní mechanismy – v podobě občanských konzultací, místních iniciativ či nástrojů poradní demokracie –, aby se lidé cítili být zapojeni do rozhodovacího procesu.

Na tom, zda se občané budou cítit náležitě zastoupeni, zapojováni a vnímáni, závisí budoucnost Evropy. Občanská společnost neplní v demokracii jen nějakou vedlejší roli, nýbrž je jejím pilířem. Musíme jí v tomto období rozporů ve společnosti poskytnout potřebné nástroje, uznání a prostor, aby mohla i nadále bránit naše demokratické hodnoty. Občanská společnost podporuje dialog a sociální začlenění a staví se proti extremismu, a mohla by tak pomoci zajistit, aby polarizace přestala být zdrojem konfliktů a namísto toho se stala hybnou silou konstruktivních diskusí a sociálního pokroku.

Musíme společně usilovat o to, aby tyto vzájemné rozpory neovlivnily naši budoucnost. Musíme společně budovat takovou Evropu, v níž bude rozmanitost názorů posilovat naši jednotu, v níž díky větší angažovanosti opětovně zavládne důvěra a v níž bude hrát občanská společnost vedoucí roli při překonávání rozporů.

Oliver Röpke

předseda EHSV

POZNAMENEJTE SI

3. dubna 2025

Jak prostřednictvím řádně fungujícího sociálního dialogu zlepšit kvalitu života a pracovní podmínky v oblasti západního Balkánu, Tirana (Albánie)

10. dubna 2025

Na cestě k akčnímu plánu EU pro vzácná onemocnění, Varšava (Polsko)

29. a 30. dubna 2025

Plenární zasedání EHSV



VZÁCNÝ HOST

Našim vzácným hostem je francouzský novinář, autor a odborník na otázky týkající se obrany a zahraničních věcí Nicolas Gros-Verheyde. Budeme s ním hovořit o pěti návrzích, které nedávno ve svém plánu ReArm Europe předložila Evropská komise a které mají vzhledem k rostoucím pochybnostem ohledně toho, zda jsou USA připraveny se podílet na udržení bezpečnosti na evropském kontinentu, zlepšit obranyschopnost Evropy.

*Francouzský novinář **Nicolas Gros-Verheyde** působí od roku 1989. Pracoval pro Ouest France, ARTE, LCI a France Culture jako zpravodaj v EU a NATO. V evropských kruzích je znám a ceněn díky svým rozsáhlým znalostem evropských záležitostí a zahraniční a obranné politiky. Je šéfredaktorem v B2, což je hlavní a největší portál pro zpravodajství o evropské obraně a diplomacii. Byl založen v roce 2008, je řízen neziskovým sdružením ve formě družstva novinářů a je financován z předplatného.*
https://club.bruxelles2.eu/

Nicolas Gros-Verheyde je autorem knih Défense européenne à l'heure de la guerre en Ukraine. Des tabous tombent (Evropská obrana v čase války na Ukrajině. Prolomit tabu), La politique européenne de sécurité et de défense commune: „Parce que l'Europe vaut bien une défense“ (Společná evropská bezpečnostní a obranná politika: „Protože Evropu stojí za to bránit“) a L'Europe de la Défense à l'heure de la guerre en Ukraine (Evropská obrana v čase války na Ukrajině). Je také politickým komentátorem v LN24, France-Info a RTBF.



COPYRIGHT: NICOLAS GROS-VERHEYDE

PLÁN REARM EUROPE

Nicolas Gros-Verheyde

Plán ReArm Europe představila předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen a 27 členských států jej schválilo na zvláštním summitu dne 6. března. Obsahuje pět hlavních návrhů, které jsou sice zajímavé, ale o nichž by se mělo ještě diskutovat.

Prvním návrhem je flexibilita v rámci Paktu o stabilitě a růstu.

Komise navrhuje aktivovat únikovou doložku paktu, která by členským státům umožnila zvýšit výdaje na obranu o 1,5 % HDP, aniž by jim hrozilo zahájení postupu při nadměrném schodku. A jaké jsou předpokládané úspory? „Téměř 650 miliard EUR“ během čtyř let. Evropa musí „podstatným způsobem navýšit své výdaje na obranu“, tvrdí Ursula von der Leyen.

Druhým návrhem je nový nástroj pro poskytování půjček na obranu,

jehož rozpočet by činil 150 miliard EUR a který by byl financován prostřednictvím půjček z rozpočtu EU v rámci systému podobného makrofinanční pomoci. Tento nástroj by byl využíván v prioritních oblastech, kde byly shledány závažné nedostatky: protivzdušná a protiraketová obrana (německá Iniciativa Evropský nebeský štít), dělostřelecké systémy, rakety a munice, drony a protidronové systémy, strategické podpůrné schopnosti, ochrana kritické infrastruktury (i v souvislosti s vesmírem), vojenská mobilita, kybernetika, umělá inteligence a elektronický boj.

V zájmu urychlení celého procesu navrhuje Komise použít článek 122 Smlouvy, podle nějž ve výjimečných případech stačí souhlas členských států v rámci Rady EU a Evropský parlament je pouze informován. Toto obcházení demokratického procesu by mohlo být zpochybněno. Plán na posílení obrany Evropy byl schválen na summitu ve Versailles v březnu 2022. To bylo již před třemi lety, takže by šlo jen stěží argumentovat, že jde o „naléhavou“ záležitost.

Třetím návrhem je využití regionálních fondů.

Podle Komise je v krátkodobém horizontu možné využít rozpočet EU lépe, pokud se přerozdělí prostředky z některých rozpočtových položek. Komise navrhuje dát členským státům možnost „využít programy politiky soudržnosti ke zvýšení výdajů na obranu“ a zamýšlí „zjednodušit dobrovolné převody prostředků do jiných fondů EU pro účely obrany“.

Znamená to provést významné škrty ve stávajícím víceletém rozpočtovém plánu (2021-2027). Otázkou je, zda máme kvůli obraně obětovat sociální nebo regionální soudržnost. O tom je třeba diskutovat.

Zároveň by mohla být více využívána Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP), pokud by byla rozšířena na všechny technologie v odvětví obrany. Další možností je podle Komise zmírnění stávajících omezení, například pravidel hospodářské soutěže nebo pravidel předběžného financování a spolufinancování.

Čtvrtým návrhem jsou půjčky od Evropské investiční banky (EIB).

EIB a její akcionáři (tj. členské státy) se opakovaně vyslovili proti jakýmkoli dalším úvěrům poskytovaným pouze na obranné účely a upřednostňují duální sektor. Komise proto trvá na tom, že EIB musí změnit svou politiku.

Pátým návrhem je mobilizace soukromého kapitálu.

Cílem je umožnit zbrojovkám „co nejlepší přístup ke kapitálu, k finančním prostředkům“, což je v tomto odvětví neustálý problém. Tuto myšlenku je třeba zapracovat do sdělení o unii úspor a investic.

TO THE POINT

K V?CI

Člen EHSV Marcin Nowacki, zpravodaj stanoviska Financování obrany v EU, nám přiblížil doporučení EHSV týkající se posílení bezpečnosti v EU. Ten vzhledem k rostoucím bezpečnostním hrozbám a měnícím se spojenectvím

vyzývá k vytvoření jednotného a silného obranného mechanismu EU. Evropa již nemůže být tak silně závislá na dodavatelích zbraní ze zemí mimo EU, jak je tomu v současnosti. Není to však jen otázka zvýšení výdajů, ale také rozumného a efektivního vynakládání dostupných prostředků.



EVROPSKÁ OBRANA JE OTÁZKOU ROZUMNÉHO A EFEKTIVNÍHO VYNAKLÁDÁNÍ PROST?EDK?

Marcin Nowacki

Vzhledem k rychle se měnící geopolitické situaci vyvstává v Evropě zásadní otázka: Jak může Evropská unie v tomto stále nejistějším světě zajistit svou bezpečnost? EHSV ve svém stanovisku *Financování obrany v EU* nabízí komplexní plán, jak bezpečnost EU posílit a připravit se na současné i budoucí výzvy.

EHSV, který vypracoval toto stanovisko v době poznamenané narůstajícími bezpečnostními hrozbami, v něm apeluje na vytvoření jednotného a účinného mechanismu na financování obrany EU. Současné struktury financování jsou nedostatečné a je třeba je změnit. Bez koordinovanějšího přístupu k financování obrany se může stát, že EU nebude schopna hájit své zájmy. EHSV tak s odkazem na *zprávu Komise o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti* ve svém stanovisku poukazuje mj. na znepokojivou skutečnost, že „ze 75 miliard EUR, jež členské státy EU od června 2022 do června 2023 vynaložily v rámci veřejných zakázek v oblasti obrany, bylo 78 % zaplaceno dodavatelům mimo EU“. Tuto rostoucí závislost na externích dodavatelích prostě nelze jen tak ignorovat.

Nejde však jen o zvýšení výdajů, ale také o to, aby byly dostupné prostředky vynakládány rozumně a efektivně. EHSV doporučuje posílit koordinaci mezi EU a NATO, navýšit financování iniciativ, jako je Evropský obranný fond či Evropský mírový nástroj, a zaměřit se na společné zadávání veřejných zakázek s cílem zefektivnit využívání zdrojů a snížit náklady. Kromě toho EHSV doporučuje, aby evropští členové NATO vynakládali na obranu alespoň 2,5 % svého HDP, což by Evropě umožnilo lépe reagovat na současné geopolitické hrozby. Zvýšení tohoto výdajového cíle zajistí, že evropští členové NATO budou účinněji přispívat ke kolektivní bezpečnosti a zároveň budou mít nad svými ozbrojenými silami plně svrchovanou kontrolu.

Pro posílení obranných schopností EU jsou zásadní rovněž iniciativy, jako je akt na podporu výroby munice a nástroj na posílení evropského obranného průmyslu prostřednictvím kolaborativního zadávání veřejných zakázek. Tato opatření umožní Evropě účinně sdílet zdroje a zajistit si vojenskou i civilní připravenost.

Z hlediska národní bezpečnosti je stále důležitější využívat technologického pokroku, včetně umělé inteligence, dronů a zajištění kybernetické bezpečnosti. Podle EHSV je důležité investovat do těchto oblastí, a udržet si tak náskok před novými hrozbami. Klíčem k rozvoji inovací, zejména v oblasti umělé inteligence, dronů a systémů kybernetické bezpečnosti, je spolupráce veřejného a soukromého sektoru.

Výbor ve stanovisku vyzývá rovněž k vytvoření odolného evropského sytému v oblasti obranného průmyslu, který by podporoval užší spolupráci mezi podniky všech velikostí a vládami. Podporováním inovací a zajištěním konkurenceschopnosti Evropy se sníží závislost na externích dodavatelích, a obranný průmysl tak bude soběstačnější.

Zapomínat však nesmíme ani na regionální iniciativy v rámci EU. Posílení regionální spolupráce pomůže přizpůsobit obranné strategie specifickým bezpečnostním výzvám, kterým čelí různé členské státy. Tento přístup zajistí, aby se regionální otázky náležitě řešily v širším rámci EU.

Posílení obrany EU není jen otázkou bezpečnosti, ale také prosazování hodnot, jež EU ztělesňuje. Jsme přesvědčeni, že bude-li EU postupovat podle plánu, který uvádíme v našem stanovisku, bude schopna si zajistit svou budoucnost, zachovat na svém území mír a chránit své hospodářské zájmy.



OTÁZKA PRO…

Zeptali jsme se Javiera Garata Péreze, který je zpravodajem stanoviska EHSV *Doporučení občanské společnosti v souvislosti s Evropským paktem pro oceány*,, jaká nejdůležitější doporučení má EHSV v souvislosti s dokumentem, v němž Evropská komise stanoví komplexní vizi pro všechny politiky týkající se oceánů. Jaká konkrétní opatření musí být přijata, aby byly oceány chráněny před pustošením a znečištěním a byla zachována jejich biologická rozmanitost? Jakým největším hrozbám čelí oceány a jaká řešení navrhuje Výbor?



VIZE EHSV PRO EVROPSKÝ PAKT PRO OCEÁNY – PLÁN PRO KONKURENCESCHOPNOST, ODOLNOST A PROSPERITU

Javier Garat Pérez

V reakci na iniciativu předsedkyně Ursuly von der Leyen nazvané Evropský pakt pro oceány předložil Evropský hospodářský a sociální výbor klíčová doporučení na podporu komplexního a vyváženého přístupu ke správě oceánů. Jeho vize se zaměřuje na zajištění zdravých a produktivních oceánů, posílení modré ekonomiky EU, posílení výzkumu a inovací v oblasti mořského prostředí a zachování mořských ekosystémů pro budoucí generace.

Uvolnění potenciálu modré ekonomiky

EHSV zdůrazňuje význam rozvoje stabilní a konkurenceschopné modré ekonomiky. To zahrnuje zjednodušení regulačních rámců, zajištění strategické autonomie, podporu inovací a pokrok na cestě k dekarbonizaci.

V zájmu zajištění prosperující budoucnosti námořního průmyslu nabádáme k naléhavým investicím do e-paliv, obnovitelných zdrojů energie na moři a inovativních mořských technologií. Vytvoření silného námořního klastru s jasnými cíli v oblasti udržitelnosti navíc Evropě pomůže udržet si vedoucí postavení v námořním průmyslu. Proto je nezbytné vytvořit „průmyslovou alianci pro hodnotové řetězce modré ekonomiky“ a posílit strategii EU pro námořní bezpečnost.

Kromě toho doporučujeme vyhodnotit stávající politiky, jako je společná rybářská politika. Měl by být trvale podporován udržitelný rybolov a zároveň by se měla snížit závislost na mořských produktech. Na dovoz by se měly vztahovat stejné sociální a environmentální standardy. EHSV také naléhavě vyzývá Evropskou komisi, aby do roku 2026 vypracovala akční plán EU pro tzv. modré potraviny.

Zlepšování znalostí, výzkumu a inovací v oblasti moří

EHSV usiluje o větší financování výzkumu a inovací v oblasti moří a zdůrazňuje potřebu globální vědecké týmové práce a lepších technologií v námořních odvětvích. Za tímto účelem navrhujeme zřídit centra modré ekonomiky a zahájit činnost oceánské observatoře EU.

Podnícení investic a financování udržitelnosti oceánů

Zdůrazňujeme, že je třeba mobilizovat významné veřejné a soukromé finanční prostředky na podporu cíle udržitelného rozvoje č. 14 (Život ve vodě). Za tímto účelem by měly být v rámci programů financování EU, jako je Horizont Evropa, vytvořeny zvláštní rozpočtové položky pro projekty týkající se oceánů. Rovněž Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond by měl být lépe financován, aby mohl podporovat konkurenceschopná a dekarbonizovaná odvětví.

Sociálně inkluzivní a spravedlivá transformace

Odolná mořská ekonomika musí zajistit spravedlivé zacházení s pracovníky v námořním odvětví. EHSV doporučuje přijmout opatření k řešení nedostatku pracovních sil, na podporu generační obměny a k zajištění možností změny kvalifikace. Měly by být zavedeny komplexní systémy sociální podpory na ochranu pracovníků, zejména těch, kteří nemohou v důsledku technologických změn přejít na nové pozice.

Zajištění zdravých a odolných oceánů

Naše oceány jsou ohroženy mnoha hrozbami pramenícími ze změny klimatu, znečištění, plastů a vlivu člověka. Vyzýváme proto ke zvýšení úsilí o obnovu a ochranu moří a k jejich udržitelné ochraně v souladu s globálními závazky v oblasti biologické rozmanitosti. Dosažení „dobrého stavu prostředí“ je rovněž zásadní pro ekonomickou stabilitu a odolnost vůči změně klimatu. Kromě toho bychom měli urychleně investovat do zelené infrastruktury, snižování znečištění a Evropského plánu pro přizpůsobení se změně klimatu a zároveň posílit vedoucí úlohu EU v globální správě moří.

Zajištění komplexního rámce pro správu oceánů

V zájmu posílení hospodářské prosperity při současném respektování mezí naší planety EHSV vyzývá k regionální spolupráci s místními komunitami, jež by měla přispět k zachování souladu mezi politikami. Usiluje také o lepší mezinárodní dohody, silnější diplomacii EU v oblasti oceánů a vytvoření zvláštních pracovních skupin zaměřených na moře a oceány v rámci evropských orgánů.

V neposlední řadě EHSV doporučuje zlepšit územní plánování námořních prostor, aby bylo možné vyvážit různé zájmy, například rozšiřování zdrojů energie na moři a rybolov a akvakulturu. Cílem je podpořit soužití a udržitelnost a zároveň zajistit, aby byly zachovány tradiční rybářské komunity a mohly se podílet se na rozhodování.

NOVINKY Z EHSV



Ob?anská spole?nost pod palbou aneb pro? musí EU okamžit? jednat

Organizace občanské společnosti jsou v Evropě i Americe terčem kritiky. EU je musí okamžitě bránit, a ochránit tak demokracii. Během diskuse na plenárním zasedání, která se konala u příležitosti Světového dne nevládních organizací, dal Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) jasně najevo, že organizace občanské společnosti jsou těmi prvními, kdo brání demokracii. Finanční škrty však ohrožují jejich přežití, a je tedy nutné, aby EU okamžitě přijala opatření, kterými je ochrání a podpoří.

EHSV uspořádal dne 27. února diskusi na téma *EU a občanská společnost: posílení demokracie a účasti*, během níž měli řečníci a odborníci zastupující organizace občanské společnosti možnost diskutovat s poslanci Evropského parlamentu (EP) a posoudit úlohu organizací občanské společnosti v této důležité oblasti.

Raquel García Hermida-Van Der Walle, poslankyně EP za Renew Europe, připomněla, že organizace občanské společnosti často přispívají k systému brzd a protivah. Nabízejí také různé způsoby sociální interakce, které mohou nahradit případné chybějící veřejné služby. Často jsou tedy prvním terčem útoků, neboť pro některé vlády mohou být politicky nepohodlné.

Podle ředitele organizace Transparency International Europe **Nicholase Aiossy** „probíhá v Evropském parlamentu organizovaná politická kampaň, která má organizace občanské společnosti zdiskreditovat, připravit je o financování a narušit jejich úlohu a funkci. Nebyly však zjištěny žádné důkazy o finančních nesrovnalostech.“

Poslanecký klub Evropské lidové strany (ELS) v Evropském parlamentu obvinil v lednu nevládní organizace působící v oblasti životního prostředí a klimatu z toho, že jsou financovány Evropskou komisí, aby v Parlamentu, u jeho poslanců, ale i v dalších institucích EU lobbovaly, proti čemuž se evropské organizace občanské společnosti ostře ohradily.

Kritizování organizací občanské společnosti není ničím novým, nedávné útoky však přiživovaly falešné zprávy a zavádějící informace. Jak uvedla spolupředsedkyně styčné skupiny EHSV **Brikena Xhomaqi**, tato situace by měla všechny organizace občanské společnosti přimět k tomu, aby se spojily a něco s tím udělaly. „Lidé by měli vědět, že většina organizací občanské společnosti je závislá na dobrovolnické práci, takže my penězi daňových poplatníků rozhodně neplýtváme.“

Účastníci diskuse rovněž apelovali na Evropskou komisi, aby k této otázce zaujala důraznější postoj, a navrhli řadu řešení, jak úlohu organizací občanské společnosti posílit.

García Hermida-Van Der Walle prohlásila, že bude usilovat o to, aby byla úloha organizací občanské společnosti ve zprávě o právním státu více zdůrazněna a posílena a aby byla v režimu podmíněnosti považována za základní podmínku.

Europoslanec za ELS **Michał Wawrykiewicz** uvedl, že jeho úkolem bude zvýšit povědomí o těchto zásadních otázkách v rámci jeho skupiny. Podle něj je důležité politickým činitelům vysvětlit, že organizace občanské společnosti i nevládní organizace působí v terénu a poskytují základní služby, které mají přímý dopad na život lidí.

Předseda EHSV **Oliver Röpke** se s názory zástupců organizací občanské společnosti ztotožnil a prohlásil: „„Musíme zabránit jakýmkoli pokusům, jež mají podkopat legitimitu těchto organizací nebo jim omezit přístup ke zdrojům potřebným pro zajištění demokratické účasti. Vzhledem k finančním škrtům a sílícímu politickému tlaku je zřejmé, že tyto organizace potřebují silnější a předvídatelnější podporu, aby mohly pokračovat ve své neocenitelné práci.“ (at)



Výzvy jsou obrovské, ale síla ob?anské spole?nosti rovn?ž

Více než 800 účastníků z řad občanských organizací a zúčastněných stran z celé Evropy, včetně mládežnických organizací, nevládních organizací a novinářů, se zapojilo do akce Týden občanské společnosti, kterou ve dnech 17.–20. března 2025 pořádal Evropský hospodářský a sociální výbor. Během zahajovacího zasedání byla vyzdvižena otázka ochrany občanského prostoru prostřednictvím právních kroků a zdůrazněna klíčová úloha občanské společnosti, pokud jde o to, aby subjekty, jež jsou u moci, odpovídaly za své jednání, o budování mostů, o podporu sociální odolnosti nebo o zviditelnění názorů těch, kteří jsou příliš často ignorováni.

Téma Týdne občanské společnosti 2025 znělo *Jak posílit soudržnost a účast v polarizované společnosti*. Akce si prostřednictvím tří hlavních iniciativ – těmi byly panely styčné skupiny, evropská občanská iniciativa a Cena pro občanskou společnost – kladla za cíl:

- probrat otázku rostoucí polarizace, kterou v posledních letech podnítil dopad finan?ní krize, zm?na klimatu a prohlubující se p?íjmová nerovnost,
- zd?raznit klí?ovou roli, kterou v této souvislosti m?že sehrát ob?anská spole?nost,
- shromáždit ?ešení, s nimiž p?išla ob?anská spole?nost, a její požadavky ur?ené tv?rc?m politik EU s cílem p?isp?t k depolarizaci Evropy posílením spole?enské soudržnosti a demokratické ú?asti v oblastech, které mají pro spole?nost klí?ový význam.

Předseda EHSV **Oliver Röpke** ve svém úvodním projevu zdůraznil, že „občanská společnost musí v této výzvě obstát. Účast, dialog a solidarita nejsou pouhými ideály – jsou základem odolné a sjednocené Evropy. U příležitosti našeho setkání na akci Týden občanské společnosti bychom měli opětovně vyjádřit své odhodlání prosazovat inkluzi a aktivní občanství. Silná demokracie závisí nejen na institucích, ale i na angažovanosti všech občanů.

Hlavní řečnice **Albena Azmanova**, profesorka politických a sociálních věd na City Saint George's, University of London, ve svém projevu hovořila o rostoucí ekonomické nejistotě, které čelí většina lidí. Tomuto jevu říká „epidemie nejistoty". Vysvětlila, proč je pro dosažení zásadního posunu v době obrovské nejistoty klíčová občanská společnost.

„Nesmírná ekonomická nejistota vysála z většiny lidí vůli bojovat. Občanská společnost vůli bojovat má. Občanské aktivisty motivuje potřeba zasahovat proti konkrétním nepravostem. Jsou jako viditelné ruce a nohy demokracie," uvedla.

Místopředseda Evropského parlamentu **Younous Omarjee** pak prohlásil: „Ve stávajícím kontextu rostoucího individualismu potřebujeme občanskou společnost, která bude pojivem mezi občany a hradbou chránící před šířícím se krajně pravicovým smýšlením."

Stěžejní roli nevládních organizací, co se týče sociální odolnosti, a jejich podporu zranitelných skupin a skupin žijících v odlehlých regionech vyzdvihla **Adriana Porowska**, ministryně pro občanskou společnost, která reprezentovala polské předsednictví EU. Ta pak dále promluvila o polských zkušenostech s tím, jak občanská společnost zajišťuje odolnost této země.

Brikena Xhomaqi, spolupředsedkyně styčné skupiny EHSV pro evropské organizace a sítě občanské společnosti, zdůraznila, že jednota v rozmanitosti – hrdá mantra EU – se pěstuje na nejnižší úrovni. Avšak, jak paní Xhomaqi zmínila, organizace občanské společnosti a nevládní organizace jsou napadány a jejich financování a úloha jsou zpochybňovány. „Bez zdrojů nemohou organizace občanské společnosti fungovat. Potřebujeme instituce, které budou občanskou společnost chránit. Potřebujeme právní ochranu občanského prostoru, abychom udrželi naši společnost pohromadě a zachovali její jednotu v rozmanitosti."



Vít?zem 15. ro?níku sout?že o Cenu EHSV pro ob ?anskou spole?nost za boj proti škodlivé polarizaci se stala Slovenská debatná asociácia

Cena pro občanskou společnost představuje stěžejní ocenění, které uděluje EHSV, aby poukázal na mimořádný přínos občanské společnosti k zachování a posílení evropské identity a občanství. Každý rok je tato soutěž zaměřena na jiné téma, které souvisí s činností EHSV a je z hlediska společenského dění velmi aktuální.

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) udělil dne 20. března ocenění třem organizacím občanské společnosti ze Slovenska, Belgie a Francie za jejich originální projekty, jejichž smyslem je bojovat proti nárůstu škodlivé polarizace v Evropské unii.

Tyto tři organizace, které v soutěži obsadily první při místa, se také podělily o finanční odměnu ve výši 32 000 EUR.

Hlavní cenu spojenou s odměnou ve výši 14 000 EUR udělil EHSV Slovenské debatní asociaci za její inovativní iniciativu nazvanou *Olympiáda kritického myslenia*, která zvyšuje odolnost slovenské mládeže vůči dezinformacím. Jde o soutěž pro žáky a studenty ve třech věkových kategoriích, kteří v ní řeší skutečné mediální výzvy a posuzují, nakolik je příslušný obsah důvěryhodný.

Organizace, které se umístily na druhém a třetím místě, pak obdržely po 9 000 EUR.

Druhé místo obsadila francouzská organizace **Reporters d'Espoirs** se svým projektem *Prix Européen Jeunes Reporters d'Espoirs*, což je vzdělávací program týkající se žurnalistiky zaměřené na řešení, který probíhá ve francouzském jazyce.

Třetí cenu získalo belgické **sdružení FEC Diversité** za svou imerzivní hru „ESCAPE GAME EXTREME DROITE pour se désintoxiquer“, která je zaměřena proti krajně pravicovým ideologiím.

15. ročník Ceny EHSV pro občanskou společnost

V rámci 15. ročníku Ceny EHSV pro občanskou společnost byly oceněny neziskové projekty jednotlivců, soukromých společností a organizací občanské společnosti, které pomáhají bojovat proti škodlivé polarizaci v celé Evropské unii.

V posledních letech zažila Evropa řadu krizí, od ruské války proti Ukrajině přes nárůst cen energie a životních nákladů až po přetrvávající hospodářské a sociální důsledky pandemie COVID-19. Takové krize mohou podkopat důvěru ve veřejné instituce a vést ke škodlivé polarizaci v celé společnosti.

Tuto polarizaci sice lze považovat za součást otevřené a pluralitní společnosti, nárůst populismu a negativní polarizace však představuje pro evropské demokracie značnou výzvu. Evropa se rovněž potýká s rostoucí fragmentací tradičních médií, nárůstem dezinformací a útoky na svobodu médií, a to vše demokratické hodnoty ještě více ohrožuje.

Letošní vítězové byli vybráni z přibližně padesáti velmi kvalitních a rozmanitých přihlášek z patnácti členských států. Autoři vítězných projektů získali ocenění za svou mimořádnou kreativitu, nadšení a odhodlání bojovat proti škodlivé polarizaci evropské společnosti.

Jak prohlásil místopředseda EHSV pro komunikaci **Aurel Laurenţiu Plosceanu**, „letošní pozoruhodné a rozmanité projekty opět prokázaly, že organizovaná občanská společnost hraje nesmírně důležitou roli při ochraně evropské demokracie".



Geopolitická budoucnost EU t?i roky poté, co Rusko zahájilo svou válku proti Ukrajin?

Uplynuly tři roky od okamžiku, kdy Rusko zahájilo svou brutální a nevyprovokovanou válečnou agresi vůči Ukrajině, čímž napadlo nejenom svrchovaný stát, ale také základní hodnoty: demokracii, lidskou důstojnost a mezinárodní řád založený na pravidlech. Předseda EHSV Oliver Röpke při této příležitosti během svého vystoupení na únorovém plenárním zasedání opětovně vyjádřil solidaritu s lidmi na Ukrajině.

Již od prvního dne invaze stojíme na straně Ukrajiny, což dáváme najevo nejen symbolickými gesty, ale také konkrétními činy. Chtěli bychom dnes opětovně zdůraznit, že jsme pevně odhodláni podporovat svrchovanost Ukrajiny, demokratický systém v této zemi a její evropskou budoucnost. Vyzýváme EU, aby Ukrajině i nadále a ještě intenzivněji poskytovala politickou, hospodářskou, humanitární a vojenskou pomoc.

Ukrajinský lid brání svou zemi i zásady, které nás jakožto Evropany pojí, s nesmírnou odvahou a houževnatostí. EHSV, jeho členové a jím zastupovaná evropská občanská společnost se již od prvního dne invaze staví za Ukrajinu, a to nejen symbolicky, ale také konkrétně.

Čelíme dnes stále větší geopolitické nejistotě. Za této situace je tedy krajně znepokojivé, že někteří američtí představitelé v poslední době zpochybňují závazek kolektivní obrany v rámci NATO. Evropa si nemůže dovolit jen netečně přihlížet.

Ukrajina bojuje nejen za svou vlastní existenci, ale i za bezpečnost celého evropského kontinentu.

EHSV upozorňuje představitele EU, že je třeba posílit v tomto kontextu evropské bezpečnostní a obranné schopnosti, změnit způsob chápání strategické autonomie, hájit multilateralismus, prohloubit spolupráci s OSN a navázat užší partnerství s demokratickými spojenci v ostatních částech světa.

Evropa musí okamžitě jednat.

Nesmíme již nerozhodně vyčkávat, neboť to pak hraje autokratům a agresorům do karet.

Demokratické státy musí zaujmout jednotný a rázný postoj.

EHSV vyzývá EU, aby posílila svou strategickou autonomii, chránila demokracii a základní práva a neochvějně stála při Ukrajině. Právě teď je zapotřebí, aby EU podnikla strategické geopolitické kroky.

Celé prohlášení si můžete přečíst na tomto odkazu. (at)



Prioritou polského p?edsednictví Rady EU je posílení evropské bezpe?nosti a udržení jednoty Evropy

Hlavním úkolem současného polského předsednictví Rady Evropské unie bude zajistit, aby Evropa zůstala jednotná, postupovala vpřed a hbitě se rozhodovala

Na únorovém plenárním zasedání diskutovali členové Evropského hospodářského a sociálního výboru o prioritách polského předsednictví EU se zástupkyní polského státního tajemníka pro záležitosti Evropské unie **Magdalenou Sobkowiak-Czarneckou**.

Ta v souvislosti s vnější bezpečností EU a zejména s útočnou válkou proti Ukrajině uvedla: „Naším cílem je i nadále pomáhat Ukrajině a udržet jednotu v rámci EU. Za jeden z prvních úspěchů polského předsednictví v tomto směru považuje šestnáctý soubor sankcí vůči Rusku.

Předseda EHSV **Oliver Röpke** zdůraznil, že Polsko se rotujícího předsednictví Rady EU ujalo v době, která je poznamenána obtížnými výzvami, jako je geopolitické napětí a energetická krize.

Jak dále dodal, „dnešní diskuse znovu potvrdila zásadní význam stability, odolnosti a jednoty při utváření budoucnosti Evropské unie. Priority polského předsednictví zcela odpovídají tomu, o co usilujeme my všichni, zejména co se týče prosazování vícerozměrného přístupu k bezpečnosti. V této době globální nejistoty jsme i nadále pevně odhodláni postupovat rozhodně a společně.“

Polské předsednictví, jehož mottem je „Bezpečnost, Evropo!“, se bude otázkou bezpečnosti zabývat ze sedmi hledisek, a to z hlediska vnějšího, vnitřního, hospodářského, potravinového, energetického, zdravotního a informačního.

EHSV a polské předsednictví navázaly v posledních měsících úzkou a plodnou spolupráci. EHSV vypracoval 15 průzkumných stanovisek, která již byla nebo budou brzy přijata. (mp)


Copyright: NATO

Klí?em k posílení evropské obrany jsou rozhodné investice a spolupráce NATO

Rostoucí bezpečnostní hrozby naléhavě nutí Evropu zaujmout jednotnou strategii financování obrany. Na žádost polského předsednictví EU přijal EHSV stanovisko, v němž vyzývá k rozhodnému postupu: navýšení investic do moderních systémů, prohloubení spolupráce s NATO a více prostředků ve finančním rámci EU.

Bezpečnostní rizika ohrožující Evropu se zvětšují a odhalují její závislost na externích dodavatelích obranných prostředků – 78 % ze 75 mld. eur, které státy EU vynaložily na obranu za jeden rok, bylo zaplaceno dodavatelům mimo EU. Ke snížení této závislosti je naléhavě nutné posílit evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany.

„Mechanismy financování obrany EU je třeba přepracovat tak, aby odpovídaly dnešním výzvám," vysvětluje zpravodaj stanoviska EHSV *Financování obrany v EU* **Marcin Nowacki**. „Stávající rozpočtová pravidla omezují výdaje na vojenské účely, a i když iniciativy jako Evropský obranný fond a Evropský mírový nástroj znamenají vývoj správným směrem, jako obrana před hrozbami v dnešním rozsahu nepostačí."

Nezbytným předpokladem interoperability a jednotné strategie je spolupráce NATO. Odolnost zvýší společné veřejné zakázky, partnerství v oblasti kybernetické a kosmické bezpečnosti a satelitní projekt IRIS2. Financování obrany musí být v souladu s širšími prioritami EU, aniž by byly ohroženy sociální a environmentální cíle. Klíčem k zajištění bezpečnosti a autonomie Evropy jsou strategické investice, inovace a dlouhodobé plánování. (tk)



Od slov k ?in?m – EHSV vyty?uje priority úsilí zam??eného proti genderové nerovnosti a násilí na ženách

Na fóru na vysoké úrovni věnovaném právům žen, které uspořádal Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV), se sešly přední osobnosti, které řešily naléhavé otázky týkající se práv žen a před nadcházejícím zasedáním Komise OSN pro postavení žen nastínily klíčové priority.

Poselství fóra EHSV na vysoké úrovni věnované právům žen bylo jasné – i když bylo dosaženo pokroku, není to dostatečné. Ačkoli EU přijala opatření na ochranu žen a dívek, strukturální formy nerovnosti, genderové stereotypy a snahy omezit práva žen v Evropě i nadále ohrožují těžce dosažená vítězství. Dokud budou přetrvávat strukturální překážky, ženy nebudou plnohodnotně zapojeny do společnosti.

Fóra na vysoké úrovni, které se konalo během plenárního zasedání EHSV dne 26. února, se zúčastnili předsedkyně skupiny ad hoc EHSV Rovnost **Sif Holst**, předseda EHSV **Oliver Röpke** a evropská komisařka pro rovnost a pro připravenost a řešení krizí **Hadja Lahbib** spolu s **Carlien Scheele** (ředitelkou Evropského institutu pro rovnost žen a mužů), **Florence Raes** (ředitelkou bruselské kanceláře UN Women), **Ayşe Yürekli** (zástupkyní EU při KAGIDER – Turecké podnikatelky), **Mary Collins** (generální tajemnicí Evropské ženské lobby) a **Cianánem Russellem** (vedoucím referentem ILGA Europe).

Na fóru proběhly dvě dynamické panelové diskuse, které se zabývaly naléhavými výzvami v oblasti rovnosti žen a mužů a souvisely s důležitými stanovisky EHSV, jež byla na zasedání přijata. Sešli se zde odborníci, aktivisté a tvůrci politik, aby sdíleli své poznatky, předložili řešení a přispěli k závazkům týkajícím se prosazování práv žen v Evropě i mimo ni.

První panelová diskuse se zaměřila na nadcházející 69. zasedání Komise OSN pro postavení žen (UNCSW69), přičemž druhá panelová diskuse se soustředila na problematiku násilí páchaného na ženách a dívkách jako

na otázku lidských práv. Po skončení tohoto fóra byla na plenárním zasedání přijata také dvě související stanoviska: Příspěvek EHSV k prioritám EU pro 69. zasedání Komise OSN pro postavení žen a Násilí páchané na ženách coby otázka lidských práv. (lm)



EHSV a AU ECOSOCC potvrdily na 69. zasedání Komise OSN pro postavení žen své odhodlání prosazovat genderovnou rovnost

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) a Hospodářská, sociální a kulturní rada Africké unie (AU ECOSOCC) daly u příležitosti 69. zasedání Komise OSN pro postavení žen v New Yorku opět najevo, že jsou jednoznačně odhodlány prosazovat genderovou rovnost a posílení postavení žen.

V době, kdy si mezinárodní společenství připomíná 30. výročí přijetí Pekingské deklarace a ustavení Pekingské akční platformy, EHSV i AU ECOSOCC uznávají, že sice bylo dosaženo pokroku, nicméně stále přetrvávají problémy, jež brání úplnému zajištění genderové rovnosti.

Ve svém druhém společném prohlášení vyzdvihují klíčové priority, mezi něž patří zajištění většího zastoupení žen na vedoucích pozicích pomocí genderových kvót, potírání genderově podmíněného násilí prostřednictvím mezinárodních úmluv, odstranění genderové digitální propasti a podpora posílení ekonomického postavení žen.

Obě strany v prohlášení požadují, aby byla zavedena účinnější opatření týkající se neplacené pečovatelské práce, aby byly ženy zapojeny do mírového úsilí a aby byla příslušná opatření připravována na základě dostupných dat. Poukazují také na význam globální spolupráce při odstraňování systémových nerovností a prosazování práv žen. EHSV zároveň vyzývá EU, aby potírala genderově podmíněné násilí, zajistila paritu mezi ženami a muži a hájila úlohu občanské společnosti při prosazování rovnosti.

Předseda EHSV **Oliver Röpke** v této souvislosti uvedl: „Od přijetí Pekingské deklarace uběhlo již 30 let, a je tedy nejvyšší čas proměnit slova v činy. Genderová rovnost není výsadou, nýbrž základním právem, a její dosažení je pro udržitelnou a inkluzivní společnost naprostou nutností. EHSV je i nadále pevně odhodlán odstraňovat překážky, a zajistit tak plnou účast žen na rozhodování a podpořit posílení jejich ekonomického postavení. Nastal čas, aby vlády, instituce a občanská společnost podnikly rozhodné kroky – bez odpovědnosti není rovnosti.“

Komise pro postavení žen je hlavním mezinárodním a mezivládním orgánem, který bojuje za genderovou rovnost. EHSV se tohoto největšího každoročního setkání OSN věnovaného posílení postavení žen zúčastnil již podruhé. (tk)



V rámci pr?myslové strategie EU je nutné p? ijmout naléhavá opat?ení

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) vyzývá EU, aby prováděla důkladnou průmyslovou strategii, která zvýší konkurenceschopnost, vytvoří kvalitní pracovní místa a bude v souladu se Zelenou dohodou. Má-li být tato strategie úspěšná, bude třeba ji důkladně monitorovat a přizpůsobovat ji novým výzvám.

„Evropa čelí vážnému riziku deindustrializace. Průmysl musí být neoddělitelně spjatý s opatřeními v oblasti klimatu," uvedla **Andrea Mone**, zpravodajka stanoviska EHSV Budoucnost průmyslu v EU s ohledem na vysoké ceny energií a náklady plynoucí z transformace, které bylo přijato na únorovém plenárním zasedání.

V tomto stanovisku EHSV zdůraznil potřebu silného hospodářského a regulačního rámce pro řešení vysokých nákladů na energii a suroviny, investičních výzev v rámci ekologické transformace, nedostatků v infrastruktuře, nedostatku kvalifikovaných pracovníků a nízké domácí poptávky. Zásadní význam pro podporu sociální a územní soudržnosti má politika konkurenceschopnosti zaměřená na investice a inovace.

EHSV vyzývá k přijetí naléhavých opatření v souvislosti s rostoucími obavami o hospodářskou bezpečnost Evropy a její vnější závislost. V této době, která je z geopolitického a obchodního hlediska stále nejistější, potřebujeme odolnou obchodní politiku EU, která zajistí udržitelnost průmyslu v kontextu asymetrických cílů oblasti dekarbonizace, celosvětové nadměrné kapacity a rostoucího napětí v oblasti obchodu. Pro dosažení tohoto cíle má klíčový význam větší autonomie při zajišťování kritických surovin.

Zásadně důležité je navýšení investic, jak je uvedeno v Draghiho zprávě, a reformy v oblasti správy. Hospodářství EU lze posílit dokončením jednotného trhu, zejména v oblasti energetiky. Transformaci průmyslu podpoří snížení regulační zátěže, zdokonalení rámců pro trh s elektřinou a zlepšení finančních nástrojů, jako jsou smlouvy o nákupu elektřiny.

Má-li být transformace spravedlivá, je nutný silný sociální dialog a kolektivní vyjednávání. Průmyslová politika musí být v souladu se strategiemi v oblasti vzdělávání a pracovních sil a musí klást důraz na výzkum, inovace a vytváření dovedností. Ke splnění cílů v oblasti klimatu přispějí investice do energetické infrastruktury, obnovitelných zdrojů energie a iniciativ v oblasti oběhového hospodářství.

EHSV rovněž přijal doplňující stanovisko Budoucnost energeticky náročných průmyslových odvětví v EU, v němž předkládá uzpůsobená řešení k zajištění dlouhodobé udržitelnosti těchto odvětví. Řešení konkrétních výzev, jimž tato odvětví čelí, má zásadní význam pro budoucnost průmyslu EU. (ll)



EU pot?ebuje spravedliv?jší a jednodušší pravidla, pokud chce být i nadále konkurenceschopná

Expandovat za hranice v rámci EU znamená tápat v bludišti protichůdných pravidel DPH a formalit, a to zvyšuje náklady. Malé a střední podniky se potýkají s neúměrným množstvím předpisů, které je třeba dodržovat, místo toho, aby se soustředily na rozšiřování činnosti a zvyšování konkurenceschopnosti. EHSV ve dvou stanoviscích, která přijal na svém únorovém plenárním zasedání a která navazují na zprávy Enrica Letty a Maria Draghiho, požaduje okamžité reformy. Navrhuje mimo jiné harmonizovat finanční předpisy, využívat umělou inteligenci při podávání zpráv a koordinovat průmyslovou politiku.

Podle předsedy EHSV **Olivera Röpkeho** „je jednotný trh základem evropské hospodářské prosperity, ale v nejdůležitějších odvětvích, jako je finančnictví, energetika a digitální služby, nebyl stále ještě dokončen. Při dnešní rozpravě se ukázalo, že je nutné provést reformy, aby byly odstraněny překážky a bylo posíleno odvětví služeb. To zajistí podnikům v celé EU rovné podmínky.“

K této výzvě se připojila i komisařka pro finanční služby a unii úspor a investic **Maria Luís Albuquerque**, která prohlásila: „Moje vize unie úspor a investic spočívá v zajištění blahobytu našim občanům a růstu našim podnikům. Toho dosáhneme tím, že je svedeme dohromady v jednom bezpečném, konkurenceschopném, řádně regulovaném a kontrolovaném prostředí.“

EHSV ve svých stanoviscích vyložil, že konkurenceschopnost brzdí dva zásadní problémy: roztříštěnost jednotného trhu, na niž se upozorňuje v Lettově a v Draghiho zprávě, a přílišná byrokracie, s níž se potýkají zejména malé a střední podniky. Oba tyto faktory brání inovacím a hospodářskému růstu.

V čem je problém?

Podniky v celé Evropě jsou zahlceny složitými a překrývajícími se předpisy, jejichž dodržování vyžaduje čas a peníze, komplikuje realizaci Zelené dohody a brání středně velkým podnikům v přístupu k financování. Podniky jsou kvůli tomu frustrovány, spotřebitelé nesou na svých bedrech větší náklady a hospodářství roste méně, než by mohlo.

Kromě regulační zátěže řeší Evropa také hlubší strukturální problémy, které jí brání v tom, aby držela krok se svými konkurenty. Dokončování jednotného trhu pokračuje velmi pomalu, a nesourodá digitální a energetická infrastruktura a nedostatečně koordinovaná průmyslová politika podrývá schopnost EU konkurovat na světovém trhu. Zatímco ostatní hospodářské bloky jednají rychle, nalézají investory a podporují inovace, Evropa váhá a může jí ujet vlak.

Jak z toho ven?

Větší konkurenceschopnost si žádá komplexní přístup, čili odstranit překážky v nejdůležitějších odvětvích, jako je finančnictví a energetika, urychlit digitální transformaci a zajistit, aby se malé a střední podniky mohly soustředit na rozšiřování činnosti a měly na trhu stejné podmínky jako ostatní.

EHSV ve svých stanoviscích navrhuje:

- zjednodušit p?edpisy, aniž by se upoušt?lo od dodržování p?ísných environmentálních a sociálních norem,
- vytvo?it jednotnou platformu využívající um?lou inteligenci, která malým a st?edním podnik?m zjednoduší podávání zpráv a urychlí a usnadní dodržování p?edpis?,
- harmonizovat pravidla nap?í? r?znými odv?tvími s cílem zredukovat duplicitní formality,
- sjednotit finan?ní p?edpisy ?lenských stát? a koordinovat pr?myslovou politiku EU,
- reformovat mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM), aby byl spravedliv?jší a mén? nákladný. (gb)



Poslouží Dohoda o ?istém pr?myslu svému ú?elu?

EHSV uspořádal 6. března debatu o Dohodě o čistém průmyslu vypracované Evropskou komisí. Diskuse se uskutečnila jen několik dní před jednáním Rady naplánovaném na 12. března. Tvůrci politik, vedoucí představitelé průmyslu a občanská společnost zkoumali, zda tento plán může skutečně podpořit evropské odvětví čistých technologií, energeticky náročná průmyslová odvětví a strategickou autonomii.

Vzhledem ke geopolitické nestabilitě a měnícím se transatlantickým vztahům je potřeba Evropy být strategicky autonomní naléhavější než kdy jindy. Cílem Dohody o čistém průmyslu je urychlit dekarbonizaci a oběhovost a zároveň posílit konkurenceschopnost průmyslu počínaje snížením cen energií. Otázkou však zůstává její proveditelnost a financování.

„Nejedná se o volbu mezi strategickou autonomií, konkurenceschopností či souběžnou transformací. Věc se týká všech průmyslových odvětví a ta se musí přizpůsobit. Svým vlastním tempem, ale s jasnými závazky," uvedl předseda Poradní komise pro průmyslové změny (CCMI) v EHSV **Pietro de Lotto**, podle nějž jde u této výzvy o nalezení správné rovnováhy.

Komise zdůrazňuje geopolitickou nutnost zbavit se energetické závislosti na Rusku, avšak stále větším problémem je skutečnost, že evropský průmysl upadá. Průmyslová produkce i příliv přímých zahraničních investic v posledních dvou letech výrazně poklesly.

Financování bude představovat velkou výzvu. Mají-li být naplněny cíle uvedeného plánu, bude nutná spolupráce mezi orgány EU, členskými státy a průmyslem. A i když Evropská investiční banka přislíbila 500 milionů EUR ve formě protizáruk a 1,5 miliardy EUR na zlepšení energetických sítí, bude nutné, aby vlády členských států mobilizovaly další zdroje.

Záležitostí stěžejního významu je rovněž sociální dopad transformace, zejména v energeticky náročných odvětvích, v nichž dochází k výraznému úbytku pracovních míst. Zástupci občanské společnosti si kladli otázku, zda by snížení daní z energií, které je klíčovým návrhem dohody, mohlo být na úkor financování vzdělávání a zdravotní péče.

Navzdory optimismu ohledně dlouhodobých cílů Dohody o čistém průmyslu vyjádřili odborníci obavy ohledně její schopnosti řešit krátkodobé výzvy. Zásadními faktory jsou rychlost a zjednodušení, protože vysoké náklady na energii a regulační překážky by mohly zpomalit pokrok. Problémem zůstává roztříštěnost politik jednotlivých států, přičemž hrozí, že se v souvislosti s Dohodou o čistém průmyslu promarní zcela zásadní příležitost ke sladění průmyslové politiky v celé Evropě.

Jasno není ani kolem technologické neutrality – diskutuje se o správné rovnováze mezi obnovitelnými zdroji energie, vodíkem a biopalivy. Zaměření na obnovitelné zdroje energie je vítané, je však třeba přijmout pevné závazky v oblasti energetické účinnosti. Obnovitelné zdroje energie již mezi lety 2021 a 2023 ušetřily evropským spotřebitelům 100 miliard EUR, což je úspěch, na němž by EU měla dále stavět. (jh)



Zem?d?lci v EU pot?ebují naléhavou podporu, aby p?ežili volatilní trhy

Evropští zemědělci čelí stupňujícím se krizím – od extrémního počasí po nestabilitu trhu a nekalou hospodářskou soutěž. Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) upozorňuje, že stávající politiky EU nechrání zemědělce, a vyzývá k bezodkladným reformám, jež by zabezpečily příjmy, posílily vyjednávací sílu a zajistily udržitelné zemědělství.

Ve stanovisku, které bylo vypracováno na žádost polského předsednictví EU, EHSV vyzval k vytvoření odolnějšího zemědělského systému, jehož středobodem budou zemědělci.

„Zemědělství je ušlechtilá profese, která má dva hlavní cíle: produkovat bezpečné potraviny nejvyšší kvality pro výživu lidí a udržovat a zlepšovat životní prostředí. Jediné, co za to žádáme, je poctivý plat za poctivou práci a úcta a spravedlivá cena za potraviny, jež poskytujeme," prohlásil jeden ze tří zpravodajů uvedeného stanoviska Joe Healy.

Podle EHSV je společná zemědělská politika (SZP) špatně připravena na zvládání současných výzev. Mezi finanční nástroje, které Výbor na podporu zemědělců doporučuje, patří veřejné pojištění pro případ přírodních katastrof, proticyklická podpora a přímé platby. Vzájemné fondy, které se již používají v některých státech EU, by mohly poskytnout další záchrannou síť, kterou by společně financovali zemědělci, průmysl, regionální vlády a EU.

Vzhledem k tomu, že SZP má být po roce 2027 přezkoumána, se EHSV vyslovil pro obnovení jejího rozpočtu na úrovni nejméně 0,5 % HDP EU. K zajištění toho, aby dovážené výrobky splňovaly environmentální a pracovní normy EU, jsou zapotřebí přísnější obchodní předpisy.

Dalším klíčovým problémem je prodej za ceny nižší, než jsou produkční náklady, což je praxe, která zemědělce vystavuje extrémnímu finančnímu tlaku. EHSV naléhavě vyzývá tvůrce politik EU, aby seriózně zvážili zákaz nákupů za cenu nepokrývající náklady, aby se zabránilo tomu, že velcí maloobchodní prodejci vytlačí zemědělce, a ti tak budou muset ukončit činnost. Jako vzor by se použily španělské právní předpisy

týkající se potravinových řetězců.

V zájmu zvýšení transparentnosti a tržní síly zemědělců navrhl EHSV zřídit digitální centrum EU pro sledování cen, nákladů a zisků. Dále pak se také vyslovil pro kolektivní jednání o cenách a pro zvýšení podpory určené pro družstva a organizace producentů. V zemědělství EU je třeba dosáhnout větší hospodářské nezávislosti a konkurenceschopnosti.

Klimatické cíle sice mají zásadní význam, zemědělci však nemohou nést náklady sami. Při přechodu na ekologičtější postupy by jim mohl pomoci fond udržitelnosti. Stanovisko varovalo před rizikem úniku uhlíku v případech, kdy přísná pravidla EU znevýhodňují místní zemědělce oproti konkurentům z mimounijních zemí.

EHSV zdůraznil význam investic do rozvoje venkova, inovací a zjednodušení pravidel SZP. Vzhledem k tomu, že jsou zemědělci pod stále větším tlakem, je zřejmé, že jde o naléhavou otázku: vedoucí představitelé EU musí jednat, jinak budou mizet další a další zemědělské podniky. (ks)



Posílení odolnosti a konkurenceschopnosti v evropském semestru 2025

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) vydal klíčová doporučení k podzimnímu balíčku evropského semestru 2025. Žádá strategické investice a hlubší spolupráci na posilování odolnosti a konkurenceschopnosti EU.

EHSV svá doporučení formuloval ve stanovisku přijatém na únorovém plenárním zasedání. Zaměřil se zejména na udržitelnost, reformy trhu práce a lepší sladění vnitrostátních a unijních politik, vyzval však také k většímu zapojení občanské společnosti.

EHSV dále s politováním konstatoval, že nebyla vydána roční analýza udržitelného růstu, již považuje za politický dokument zásadního významu. Zdůraznil též, že orgány EU se musí připravit na geopolitická rizika ovlivňující obchod, inflaci a růst.

EHSV podpořil iniciativu Kompas konkurenceschopnosti a vyzval k investicím do energetiky a digitálních technologií, včetně vytvoření Evropského fondu pro strategické investice. Dále se vyslovil pro větší účast občanské společnosti, pragmatický přezkum Nástroje pro oživení a odolnost a hlubší spolupráci s členskými státy na zkvalitnění hospodářských politik a zvýšení produktivity. (tk)



Modernizace politiky soudržnosti v zájmu siln?jší a odoln?jší EU

Politika soudržnosti je již dlouho pilířem evropské integrace, který podporuje hospodářskou, sociální a zeměpisnou jednotu napříč EU. S tím, jak víceletý finanční rámec po roce 2027 dostává konkrétní obrysy, je nezbytné tuto politiku modernizovat, a zvýšit tak její účinnost, udržitelnost a schopnost reagovat na nové výzvy.

EHSV ve svém nedávno přijatém stanovisku k tématu *Větší zaměření politiky soudržnosti v období po roce 2027 na výsledky* zdůraznil, že je třeba začít uplatňovat přístup orientovaný na výsledky, aby tato politika měla i nadále hmatatelné přínosy a zároveň snižovala nerovnosti a podporovala udržitelnou konkurenceschopnost.

„Politika soudržnosti musí zůstat klíčovým nástrojem EU v oblasti regionálního rozvoje. Přístup zaměřený na výsledky zajistí, že každé vynaložené euro přispěje k hospodářskému a sociálnímu blahobytu," uvedl zpravodaj stanoviska **David Sventek**.

VFR 2028+ bude třeba zásadně přepracovat, aby byl podpořen regionální rozvoj, ekologická a digitální transformace a hospodářská konkurenceschopnost. Vzhledem k tomu, že investiční potřeby přesahují 750–800 miliard EUR ročně, je nezbytné silné financování ze strany EU.

EHSV požaduje, aby byla zachována fiskální kapacita ve výši 1,8 % HDP EU a aby bylo navýšeno financování politiky soudržnosti. Mezi klíčové priority patří sdílená správa, konkrétně uzpůsobené regionální politiky, financování založené na výsledcích a zjednodušené procesy.

Přístup orientovaný na výsledky zvyšuje účinnost, ale vyžaduje lepší provádění a dohled. Vyvážení konkurenceschopnosti a sociálních investic, posílení technické podpory a zajištění transparentnosti povede k tomu, že politika soudržnosti bude mít větší dopad, napomůže hospodářské odolnosti a sníží rozdíly v Evropě. (tk)



EHSV volá po regenerativním cestovním ruchu, který posílí hospodá?ství i životní prost?edí

Cestovní ruch je hnací silou hospodářství EU a může posílit konkurenceschopnost Evropy. Je načase přehodnotit fungování turismu a překročit rámec udržitelnosti a posunout se k regenerativnímu cestovnímu ruchu, kdy destinace nejen přežívají, ale i vzkvétají.

Evropský hospodářský a sociální výbor (**EHSV**) vyzývá Evropskou unii k transformaci odvětví cestovního ruchu, při níž by se kladl důraz na udržitelnost a regeneraci, aby byl zajištěn dlouhodobý hospodářský a

environmentální přínos.

Vzhledem k tomu, že cestovní ruch zůstává zásadním pilířem ekonomiky EU, obzvláště v regionech, které jsou na tomto odvětví silně závislé, se EHSV zasazuje o urychlení přechodu na udržitelný cestovní ruch a posun ke strategiím regenerativního cestovního ruchu, jak se uvádí ve stanovisku *Cestovní ruch v EU: udržitelnost coby faktor podporující dlouhodobou konkurenceschopnost*.

„Musíme se postarat o to, aby cestovní ruch hrál roli při oživení evropské konkurenceschopnosti. To je nezbytné vzhledem k tomu, že je toto odvětví tak důležitou součástí HDP mnoha členských států a regionů i jejich hodnotových řetězců," prohlásila zpravodajka stanoviska **Isabel Yglesias**.

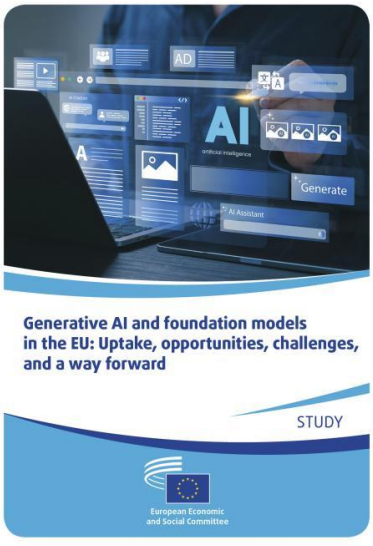
Ta rovněž uvedla, že stanovisko vychází z Palmského prohlášení, které bylo přijato během španělského předsednictví Rady v druhé polovině roku 2023 a vedlo k širokému konsenzu ohledně toho, jak zajistit, aby středobodem budoucnosti cestovního ruchu byla udržitelnost.

Aby toho bylo dosaženo, musí evropské instituce a celostátní, regionální a místní orgány aktivně podporovat toto odvětví v jeho transformaci, zajistit nepřetržitý dialog se všemi příslušnými zúčastněnými stranami a posílit sociální dialog.

S úsilím o udržitelnost cestovního ruchu se sice značně pokročilo, přesto však rozmach cestování po pandemii vyvíjí na mnoho populárních destinací velký tlak. Kvůli tomuto prudkému nárůstu je pro regiony komplikované vyvážit hospodářský růst a udržitelný rozvoj, když se současně potýkají s nedostatkem zaměstnanců a nesouladem mezi dostupnými pracovními místy a dovednostmi pracovníků.

Proto EHSV vyzývá také k tomu, abychom se vydali cestou regenerativního cestovního ruchu, a k jeho zahrnutí do evropské strategie pro udržitelný cestovní ruch, kterou Evropská komise předloží v nadcházejících měsících.

Na rozdíl od tradičního udržitelného cestovního ruchu, který se zaměřuje na snižování škod na životním prostředí, je cílem regenerativního cestovního ruchu obnovit a zvýšit přírodní, sociální a hospodářský kapitál. Tento prozíravý přístup zahrnuje zásady oběhového hospodářství a v jeho rámci se usiluje o trvalý pozitivní dopad na destinace a místní komunity. (ll)



Nová studie Evropského hospodá?ského a sociálního výboru (EHSV) o generativní um?lé inteligenci (AI): posílení konkurenceschopnosti Evropy v oblasti um?lé inteligence

EU stojí na rozcestí, pokud jde o vývoj AI. Trh s generativní umělou inteligencí (GenAI) ovládají americké společnosti, do nichž plyne 80 % globálních soukromých investic, a Čína je rychle dohání. EHSV spolu s Centrem pro evropská politická studia (CEPS) zveřejnily novou studii, jejímž účelem bylo zjistit, co je třeba udělat, aby Evropa byla i nadále konkurenceschopná.

Studie byla vypracována pod záštitou sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba (INT) v EHSV a byla předmětem pravidelných diskusí v rámci střediska EHSV pro sledování digitální transformace a jednotného digitálního trhu. Zkoumala hlavní příležitosti, výzvy a politická opatření nezbytné k rozšíření prostředí umělé inteligence v Evropě.

Hlavní doporučení určená EU:

- **navýšit investice do AI a výpočetního výkonu** – Evropa musí navýšit investice do infrastruktury pro AI, aby podpo?ila inovace
- **zaměřit se na tři odvětví s velkým potenciálem** – AI m?že podpo?it r?st v **automobilovém průmyslu, v odvětví čisté energie a ve vzdělávání**
- **podporovat AI s otevřeným zdrojovým kódem** – podpora model? AI s otev?eným zdrojovým kódem zvýší dostupnost a hospodá?skou sout?ž
- **lépe integrovat výzkum a vývoj** v celé EU.

Posílit postavení občanské společnosti při řízení AI
Ve studii se poukazuje na význam organizací občanské společnosti při koncipování politik týkajících se AI a při řízení AI. V zájmu většího začlenění a využívání AI etickým způsobem se ve studii doporučuje:

- **zavést programy zaměřené na gramotnost v oblasti AI** – iniciativy v oblasti odborné p?ípravy a sociálního dialogu k posílení postavení pracovník? a ve?ejnosti
- **zohledňovat při koncipování sociální aspekty** – zajistit, aby p?i vývoji AI byl st?edem pozornosti ?lov?k a aby byl tento vývoj v souladu s pot?ebami spole?nosti
- **navýšit finanční prostředky pro organizace občanské společnosti** – podporovat neziskové organizace, které usilují o lepší p?ijetí technologie AI ze strany ve?ejnosti
- **využívat AI etickým způsobem** – up?ednost?ovat d?v?ryhodnou AI, která bude v souladu s evropskými hodnotami.

Využít potenciál EHSV v souvislosti s AI
EHSV má dobré předpoklady k tomu, aby usnadnil strukturované zapojení organizací občanské společnosti do politiky v oblasti AI. Ve studii se doporučuje prosazovat AI s otevřeným zdrojovým kódem a podporovat etické inovace prostřednictvím veřejných zakázek a programů financování. EHSV by měl při tom sloužit jako středisko pro spolupráci s organizacemi občanské společnosti a komunitami otevřeného zdrojového kódu a zvyšovat povědomí o dopadu AI na společnost.

Ve studii se rovněž navrhuje vypracovat **jednotný glosář AI** s cílem zavést společný jazyk, a zaručit tak účinnou komunikaci mezi tvůrci politik, vývojáři a uživateli. To má rozhodující význam pro odpovědný rozvoj, řízení a zavádění AI v různých odvětvích.

Výsledky studie budou předány klíčovým orgánům EU a očekává se, že se stanou podkladem pro přípravu budoucích politik v oblasti AI. Celá studie je k dispozici zde. (vk)

NOVINKY ZE SKUPIN



Copyright: EU2025 - source: EC

Bližší pohled na unijní Dohodu o ?istém pr?myslu: naléhavost a pot?eba reforem

Michal Pintér, delegát Poradní komise pro průmyslové změny (CCMI) v EHSV

Nedávno zveřejněná Dohoda o čistém průmyslu uznává, že energeticky náročná odvětví mají pro hospodářství EU strategický význam, a správně identifikuje jejich klíčové problémy. Dohoda sice obsahuje pozoruhodné myšlenky, jako jsou zelené rozhodující trhy, podpora oběhového hospodářství a financování dekarbonizace, její opatření však postrádají potřebnou naléhavost a nejsou dost odvážná, aby úpadek evropských energeticky náročných průmyslových odvětví zvrátila.

Evropský hospodářský a sociální výbor ve svém nedávno přijatém stanovisku *Budoucnost energeticky náročných průmyslových odvětví v EU s ohledem na vysoké ceny energií a náklady plynoucí z transformace* uznal, že energeticky náročná průmyslová odvětví v EU co do konkurenceschopnosti významně zaostávají za svými globálními konkurenty. Komise správně konstatovala, že na vině jsou především ceny energií. Uvedená dohoda ani Akční plán pro cenově dostupnou energii však nenavrhují žádnou reformu uspořádání trhu s elektřinou. Dokud EU využívala relativně levný a stabilní plyn z Ruska, fungoval dobře systém marginálních cen. Realita se ale bohužel změnila a dodávky LNG, jež využíváme nyní, jsou drahé a kolísavé a pravděpodobně tomu tak bude i v příštích letech. Navzdory skutečnosti, že v energetickém mixu EU roste podíl levné elektřiny, při jejíž výrobě se nevyužívají fosilní paliva, jsou právě tato paliva určující pro trend tvorby cen elektřiny.

Politické úsilí o zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie je vítáno, vzhledem k současnému uspořádání trhu nicméně nevede k nižším účtům za elektřinu. Je třeba přijmout okamžitá opatření, která přenesou nákladové přínosy elektřiny z obnovitelných zdrojů do průmyslových odvětví a posoudí všechny možnosti zmírnění cen, včetně oddělení cen elektřiny.

Ve výše uvedené dohodě se rovněž uznává, že mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích má mezery (absence řešení pro vývoz, přesouvání zdrojů a obcházení) a totéž platí pro nástroje na ochranu obchodu. Z dohody však vysvítá jen politováníhodně málo o tom, jak bude trh EU chráněn, a energeticky náročná průmyslová odvětví tudíž v kontextu globální obchodní války zůstávají v nejistotě.

EHSV naléhavě vyzývá orgány EU, aby v akčních plánech pro jednotlivá odvětví zavedly rozhodná opatření s cílem zabránit další deindustrializaci a zachovat kapacitu EU pro průmyslovou transformaci.



Obranu nelze budovat bez sociálních investic

skupina Zaměstnanci v EHSV

Výdaje na obranu by měly provázet výdaje v sociální oblasti, protože sociální stát nesmí být obětován v zájmu zvýšení výdajů na obranu. Silný sociální stát je i nadále zásadně důležitým prostředkem, který brání krajně pravicovým stranám v jejich snaze nastolit v EU autokracii podle ruského vzoru.

Na začátku čtvrtého roku války na Ukrajině se ozývá mnoho hlasů, které požadují zvýšení výdajů na obranu, a to zejména po politických změnách, které nastaly v USA. Evropské země patrně přišly o záruku ochrany. V důsledku toho padla mnohá tabu, a to nejen pokud jde o diskuse o vojenských záležitostech na úrovni EU, ale také o zvýšení zadluženosti.

Některé z těchto hlasů se však rovněž vyjádřily v tom smyslu, že je to „něco za něco“ a sociální stát na to musí doplatit, jako kdyby fakt, že Spojené státy mají silnou armádu, vyplýval z toho, že tato země postrádá náležitou sociální ochranu, nebo že naše armády jsou slabé kvůli důchodům a sociálnímu zabezpečení.

Skupina Zaměstnanci si přeje zdůraznit tyto dva aspekty:

- EU jako celek zastává celosv?tov? druhé místo, pokud jde o výši výdaj? na obranu. I když v n?kterých p?ípadech m?že být nutné realizovat spole?né nebo dodate?né výdaje, k dosažení strategické autonomie je p?edevším nezbytné zajistit koordinaci a provád?t spole?né projekty. Musíme se bránit, a nikoli sout?žit s USA na globální úrovni.
- Dob?e fungující sociální stát je spolu s úsilím zam??eným na snižování chudoby a nerovností klí?ovým nástrojem, jenž zamezuje tomu, aby v ?ad? ?lenských stát? p?evzala moc krajní pravice. T?mto krajn? pravicovým stranám, jejichž vliv stoupá, nejde o demokracii. Otev?en? zavrhují v?tšinu našich hodnot, snaží se v našich ?lenských státech prosadit autokracii podle ruského vzoru a pokud se dostanou k moci, znemožní koordinovat obrannou politiku.

Členské státy proto musí považovat investice v oblasti obrany i v sociální oblasti jako vzájemně prospěšné, protože jedno nemůže existovat bez druhého.



Skupina Organizace ob?anské spole?nosti volá po tom, aby se siln?ji prosazovaly názory ob?anské spole?nosti

skupina Organizace občanské společnosti v EHSV

EHSV musí být do iniciativ Evropské komise zaměřených na posílení spolupráce s občanskou společností zapojen od samého počátku. Podle skupiny Organizace občanské společnosti v EHSV může být cenným příspěvkem připravovaná studie Výboru věnovaná *mapování postupů v oblasti občanského dialogu v rámci orgánů EU*.

V návaznosti na zahájení nového politického cyklu EU a na to, že v pracovním programu Komise byla – konkrétně na třetí čtvrtletí roku 2025 – oznámena *strategie EU na podporu, ochranu a posílení postavení*

občanské společnosti, uspořádala skupina Organizace občanské společnosti konferenci, na níž zdůraznila klíčová opatření, jež je nutné podniknout ve funkčním období 2024–2029. Této akce, jež se konala 3. března, se zúčastnilo na 100 zástupců organizací občanské společnosti působících na úrovni členských států i na evropské úrovni a občanů.

Předseda skupiny Organizace občanské společnosti **Séamus Boland** uvedl, že tyto organizace sehrávají úlohu při zajišťování toho, aby tvorba politik vycházela z konkrétních podkladů a aby se v jejím rámci reagovalo na potřeby lidí. Zopakoval výzvu skupiny a celého Výboru, aby byl EHSV zapojen do platformy občanské společnosti, kterou plánuje Komise.

„EHSV musí být vzhledem ke svým zkušenostem a k platformě, kterou skýtá, zapojen do iniciativ Evropské komise zaměřených na posílení spolupráce s občanskou společností od samého počátku. Musí se podílet na řízení a být klíčovou součástí iniciativy týkající se vytvoření platformy občanské společnosti," řekl pan Boland.

Uvedl, že strukturovaný, pravidelný, transparentní a inkluzivní občanský dialog by měl být založen na stávajících strukturách a měly by do něj být zapojeny všechny příslušné zúčastněné strany. Evropské orgány a instituce by proto měly vytvořit pracovní skupinu pro občanský dialog, kterou by zprostředkoval EHSV.

„Pracovní skupina pro občanský dialog by mohla přijít s plánem, jak vytvořit prostředí, jež dá větší prostor organizacím občanské společnosti v procesu tvorby politik," uvedl pan Boland. Mohlo by jít o první krok ke strukturovanějšímu občanskému dialogu a o odpověď na následující otázky: s kým se vedou konzultace, o jakých tématech, v jakém časovém horizontu a s jakými výsledky?

Navrhovaná pracovní skupina by mimoto mohla vycházet z připravované studie EHSV o stávajících postupech v rámci dialogu s názvem *Mapování postupů v oblasti občanského dialogu v rámci orgánů EU*.

EHSV nechal tuto studii vypracovat na žádost skupiny Organizace občanské společnosti. Očekává se, že výsledky budou k dispozici v červenci 2025. Postupy v oblasti občanského dialogu v rámci orgánů EU budou ve studii zmapovány komplexně: jaké procesy zapojení organizací občanské společnosti jsou v současnosti uplatňovány a jaká metodika je používána? Poznatky o stávajících postupech by měly být podkladem pro práci na strukturovanějším občanském dialogu v novém legislativním cyklu a měly by tuto práci podpořit. Předběžné výsledky studie již byly prezentovány na výše uvedené konferenci, kde je představila **Berta Mizsei** z Centra pro evropská politická studia (CEPS).

Na konferenci bylo rovněž zdůrazněno, že předpokladem pro dialog a propojení tvůrců politik s potřebami lidí je finanční zdraví organizací občanské společnosti. Je totiž třeba zaručit jejich finanční stabilitu a nezávislost.

Závěry a doporučení z konference naleznete na internetových stránkách EHSV.

ZAM??ENO NA AKCI VAŠE EVROPA, VÁŠ NÁZOR (YEYS)



YEYS 2025: pro mladé lidi je prioritou aktivní ob? anství a boj proti korupci

13. a 14. března proběhl letošní ročník akce Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) věnované mládeži s názvem *Vaše Evropa, váš názor (YEYS)*, který nesl podtitul „Příležitost pro mladé vyjádřit svůj názor“ a byl zaměřen na úlohu mladých lidí při společném utváření odolné budoucnosti.

Zúčastnilo se ho téměř 100 mladých lidí z celé EU, z devíti kandidátských zemí a ze Spojeného království, kteří zde zastupovali různé mládežnické organizace, národní rady mládeže a střední školy a prezentovali nejrozličnější postoje. Mnozí z nich mají bohaté zkušenosti s prosazováním zájmů mladých lidí, pro jiné to byla naopak první významná příležitost zapojit se do participativní demokracie v rámci místních komunit, ale i obecně.

Součástí akce bylo několik workshopů, během nichž mladí lidé s pomocí moderátorů definovali, čím by se podle nich měli političtí představitelé prioritně zabývat. Zařadili sem nejrůznější otázky – od boje proti korupci přes rovná práva pro všechny až po vypracování soudržné strategie v oblasti klimatu. Korupce například podrývá důvěru vůči institucím a oslabuje demokracii, a proto je nezbytné podporovat investigativní žurnalistiku a zajistit větší transparentnost v souvislosti s využíváním peněz daňových poplatníků.

„Musíme se zasadit o to, aby si všichni počínali odpovědně. Nemůžeme jen nečinně přihlížet, protože to nás stojí hodně. Musíme proti korupci bojovat a úspěšně ji vymýtit,“ uvedl jeden z účastníků.

Mladí lidé mimoto zdůraznili, že je nutné stanovit společné cíle v rámci boje proti změně klimatu a zcela eliminovat její nepříznivé dopady na život. Vyzvali rovněž, aby byly zavedeny učební programy založené na hodnotách, neboť by to pomohlo zlepšit chování lidí na internetu a omezit šíření dezinformací. Dále se vyslovili pro zaručení rovných práv a příležitostí a rovného zacházení a také k všeobecnému začlenění všech osob v jakémkoli kontextu. V souvislosti s nedostatečným zapojením mladých lidí do přijímání politických rozhodnutí pak upozornili, že v demokratickém zřízení musí být slyšet všechny hlasy.

Na závěr akce, která trvala jeden a půl dne, přednesli mladí účastníci s veškerým nasazením a odhodláním svá doporučení na plenárním zasedání, jemuž byl přítomen předseda EHSV **Oliver Röpke** a koordinátorka EU pro mládež **Biliana Sirakova**. Z následného hlasování vzešlo těchto pět prioritně seřazených hlavních bodů:

1) Je třeba bojovat proti korupci a zajistit při tom transparentnost a zapojit mladé lidi.

2) Aktivní občanství začíná již ve škole a pokračuje v rámci místních komunit.

3) Je třeba se angažovat za rovnost.

4) Mladí lidé musí dostat slovo.

5) Je třeba vypracovat soudržnou strategii v oblasti změny klimatu.

Předseda Oliver Röpke zdůraznil, že EHSV by tato doporučení mohl zohlednit ve své poradní činnosti a že jedním z nejdůležitějších cílů této instituce je genderová rovnost. Biliana Sirakova pak dodala, že doporučení se popřípadě promítnou i do činnosti EU. (cpwb)



Povzbuzovat k siln?jšímu postavení

Kristýna Bulvasová

V nejistém světě, kde se hroutí dlouholetá přesvědčení a kde nás dříve sdílené hodnoty již nespojují, ale rozdělují, musí mladí lidé dostat příležitost, aby se tady a teď smysluplně zapojili do řešení celé řady naléhavých problémů, které se na nás valí. Diskuse na letošní akci Vaše Evropa, váš názor (YEYS) jasně ukázaly, že neexistuje žádné jednotlivé téma, které by se dalo nazvat „tématem mládeže“, a že se mladí lidé oprávněně zabývají mnoha různými problémy – bojem proti korupci a prosazováním rovnosti počínaje a řešením změny klimatu konče, píše česká studentka a účastnice akce YEYS Kristýna Bulvasová.

Kolikrát jsem coby mladý člověk z generace Z slyšela slova jako „vaše generace čelí bezprecedentním problémům“ nebo „je na vás postavit se do čela a pomoci řešit současné výzvy“. V sázce jsou zásadní věci, ale stejně zásadní jsou i výzvy, s nimiž se potýkáme: bezprecedentní ústup demokracie, polarizace našich společností v otázkách, které dříve představovaly „společné hodnoty“, destabilizace dlouhodobých přesvědčení a systémů a rostoucí nejistota.

Vysoká očekávání kladou nároky nejen na mládež, ale také na nedostatečně financované organizace občanské společnosti a na jejich klíčovou úlohu při utváření hodnot mladých lidí, jakož i na vzdělávací systémy. Formální vzdělávání by mělo být schopno vybavit mladé lidi dovednostmi a nástroji, které potřebují k tomu, aby dokázali dnes i zítra řešit problémy a vést ostatní. Obávám se, že mnoho vzdělávacích systémů je příliš rigidních na to, aby obstály v 21. století, a že školy neposkytují vzdělání v oblasti změny klimatu nebo komplexní zdravotní péče, ať už jde o zdraví duševní, nebo reprodukční. Chybí jim rovněž nejmodernější technologie a náležitá přístupnost pro zranitelné skupiny.

Dokonce i otázka, kdo je považován za zranitelného, se zpolitizovala – nebo ještě hůře, stala se zbraní – a vytváří další zátěž pro ty, kteří si to mohou dovolit nejméně a neměli by být opomíjeni.

Naše společnost se již neshodne na tom, co znamená zranitelnost a jak ji rozpoznat – zažila jsem to na vlastní kůži při vedení semináře ve škole poblíž česko-slovenských hranic, kde jsem se zmínila o rozdílech v odměňování žen a mužů a o dalších genderově podmíněných nerovnostech. Studenti a učitelé reagovali naprosto nevěřícně a zcela odmítali myšlenku, že by v naší společnosti existovala jakákoli nerovnost. To mě vede k přesvědčení, že potřebujeme více diskusí o existujících zranitelnostech a nerovnostech a lepší budování kapacit v této oblasti, a to bez ohledu na věkovou skupinu.

Umožnit mladým lidem – včetně znevýhodněných žen a dívek, osob se zdravotním postižením a mladých lidí z migrantského prostředí – rovný přístup ke vzdělání a příležitostem stále zůstává nedosažitelným snem. Je-li naším společným cílem poskytnout mladým lidem pevný základ pro naplnění jejich potenciálu a snů, musíme začít jednat. Navrhnout řešení není jednoduché, ale posílení vazeb členských států EU s občanskými společnostmi – zejména s těmi, které se zabývají neformálním vzděláváním – by mohlo po určení nejzranitelnějších oblastí přispět k odstraňování nedostatků. Následná rekvalifikace učitelů a všech, kdo pracují s mládeží v oblasti budování komunit, by mohla poskytnout rámec pro některá cílená a systematická řešení.

Občanská společnost se ujala úkolu podporovat aktivní občanskou účast, ale zapojení mladých lidí do rozhodování a demokratické správy věcí veřejných je stále nízké. Mezi aspiracemi mladých lidí a prostorem a příležitostmi, které jsou k dispozici pro jejich dosažení, je zřetelná propast. Samotné volby nepřinášejí kýžené výsledky, protože boj proti zaběhnuté politické kultuře a dezinformacím je v některých zemích stále náročný. Neúčast ve volbách však neznamená, že nemáte vlastní názor nebo problémy, které byste chtěli řešit. Podpora aktivního občanství vyžaduje, aby měli mladí lidé nejen pozitivní zkušenosti s demokratickou činností, ale aby také viděli hmatatelné výsledky – bez pouhého formálního zapojování, tokenismu nebo selektivnosti. Stále věřím, že členské státy EU dokáží tento prostor vytvořit a snad překonají stav, kdy musí mladí lidé čekat, až dostanou příležitost ke smysluplnému zapojení a kreativní součinnosti. Nesmí se to však stát až za tři, pět nebo deset let. Chceme-li zabránit dalšímu prohlubování společenských rozdílů, musí k této změně dojít okamžitě.

Na akci YEYS 2025 jsem měla to potěšení podílet se na přípravě jednoho doporučení, jež se týkalo zejména změny klimatu. Osobně se totiž domnívám, že trojí planetární krize představuje pro lidstvo jednu z největších výzev. Jedním z pěti doporučení YEYS bylo vypracování ucelené strategie EU v oblasti změny klimatu, spolu s bojem proti korupci za pomoci transparentnosti a účasti mládeže, aktivním občanstvím, rovností a myšlenkou, že „mládež si zaslouží své místo“. Vzhledem k tomu, že se tato otázka dostala na seznam všeobecně schválených doporučení, je zřejmé, že ji mladí účastníci akce YEYS považují za zásadní výzvu, kterou je třeba řešit. Jde nicméně o pohled skupiny mladých lidí, která již má do jisté míry silnější postavení a nelze ji považovat za reprezentaci všech členských států EU. Někdo se možná domníval, že právě toto doporučení bude pro účastníky akce YEYS 2025 nejdůležitější, přesto se v konečném hlasování umístilo až na posledním místě. Berme to jako připomenutí toho, že neexistuje žádné jednotlivé téma, které by se dalo nazvat „tématem mládeže“. Mladí lidé se právem zajímají o všechny aktuální problémy a agenda mládeže je ze své podstaty široká a průřezová.

Někteří mladí lidé si uvědomují důležitost ochrany životního prostředí a udržitelnosti, zatímco jiní si nemohou dovolit ji upřednostňovat, protože se potýkají s uspokojováním svých základních potřeb. Zmínila jsem trojí planetární krizi jako jednu z hlavních výzev lidstva, ale vezmeme-li v úvahu, že její účinné řešení vyžaduje, abychom se vyrovnali se všemi zásadními problémy naráz, vypadá situace rázem jinak. Současný geopolitický kontext a boj EU o globální konkurenceschopnost odvádějí pozornost a zpomalují transformační procesy. Ani my, ani budoucí generace však konec konců nemáme k dispozici žádnou „planetu B“, na které bychom mohli tyto problémy řešit, a nemůžeme si tak již dovolit překračovat planetární meze.

Vrátíme-li se k tomu, co vše je v sázce, měli by mladí lidé ve vší své rozmanitosti i tak dokázat přijmout své mládí se všemi jeho výsadami, výzvami a krásou. Nedávná zpráva OSN však ukazuje, že spokojenost mladých dospělých se životem a pocit štěstí během posledního desetiletí zřetelně klesly. Navzdory vážným problémům, jimž čelíme, pevně věřím, že pokud dokážeme mladé lidi inspirovat prostřednictvím hmatatelných výsledků jejich činnosti, máme slušnou šanci řešit naléhavé problémy a zlepšit kvalitu života

všech.

Kristýna Bulvasová *je členkou Evropské sítě mládeže pro udržitelný rozvoj. Působila jako delegátka mládeže v Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy a jako česká delegátka mládeže v OSN. Jako bývalá mluvčí Česko-německého fóra mládeže se i nadále aktivně podílí na posilování česko-německé spolupráce. Kristýna je mladá aktivistka zaměřená na vzdělávání orientované na budoucnost a udržitelnost. V současnosti vede českou nevládní organizaci Mladí občané (MOB) a zároveň dokončuje studium na Univerzitě Karlově v Praze a na Univerzitě v Řezně. Vedle aktivní účasti na akci YEYS Kristýna rovněž vystoupila jako mluvčí na Týdnu občanské společnosti v EHSV v rámci sekce Prognóza zaměřená na spravedlivou transformaci podporující začlenění a zeleného modrého růstu.*



MLADÍ MOLDAVANÉ NA AKCI YEYS: ROSTE NOVÁ GENERACE, KTERÁ VIDÍ ZA STÁVAJÍCÍ OBZORY

Mladá Moldavanka Mădălina-Mihaela Antoci byla jednou ze zástupkyň kandidátských zemí EU na letošním ročníku akce EHSV *Vaše Evropa, váš názor* (YEYS). Zúčastnila se také *Týdne občanské společnosti* v EHSV, kde přednesla inspirativní projev během úvodního panelu *Stále jednotná v rozmanitosti.* Coby předsedkyně moldavské pobočky Sítě studentů programu Erasmus a členka Národní rady mládeže Moldavska se s námi podělila o to, co pro mladé Moldavany znamená EU, a povídala si s nám o svém poslání, jímž je povzbuzovat mladé lidi ze své země ke studiu v zahraničí a ke globálnímu myšlení.

1. Zapojuje Národní rada mládeže Moldavska mladé lidi do diskusí o integraci do EU? Jak vnímají EU mladí Moldavané?

Rozhodně! Národní rada mládeže Moldavska dbá na to, aby byly v procesu integrace Moldavska do EU slyšet hlasy mladých. Děje se tak cestou konzultací, kampaní na podporu mladých lidí a přímé spolupráce s tvůrci politik. Pro mnoho mladých Moldavanů představuje EU pokrok, nové obzory a budoucnost, kde dojde jejich talent uznání a ocenění. Stále však existují mezery v informovanosti, a proto se do věci zapojujeme i my – měníme zvědavost v aktivní účast.

Organizujeme fóra, debaty a workshopy o integraci do EU, o politice a právech mládeže.
Vyzýváme k zapojování mládeže do rozhodovacích procesů na národní úrovni.
Pořádáme kampaně, jejichž cílem je informovat a poučit mladé Moldavany o výhodách členství v EU.

2. Mohla byste nám ve stručnosti něco říci o své práci v moldavské pobočce Sítě studentů programu Erasmus (ESN)?

Jako předsedkyně ESN v Moldavsku je mým úkolem zprostředkovávat mladým lidem mezinárodní příležitosti, které jim změní život. Náš tým se snaží podporovat mobilitu, vytvářet přívětivé prostředí pro studenty, kteří se účastí výměny, a propagovat mezinárodní vzdělávání. Jednou z mých klíčových iniciativ je program

Erasmus ve školách, v jehož rámci inspirujeme studenty středních škol k tomu, aby se ve svých snech nenechali omezovat hranicemi a osvojili si globální myšlení.

3. Mohla byste uvést nějaká čísla, kolik moldavských studentů již využilo akademický program Erasmus+, ať už celkově, nebo ročně?

Moldavsko v tuto chvíli žádné zahraniční účastníky programu Erasmus+ nehostí, ale naši mladí se v zahraničí rozhodně neztratí! V rámci programu Erasmus+ každoročně studuje nebo stáž ve špičkových evropských institucích absolvuje 500 až 700 moldavských studentů. Od zahájení programu získaly mezinárodní zkušenost tisíce lidí, kteří se díky ní vrátili s inovacemi, schopností vést a novou životní perspektivou. Prostřednictvím programu *Erasmus ve školách* se snažím zpřístupnit mobilitu ještě většímu počtu mladých Moldavanů a ukázat jim tak, že mají dveře do světa otevřené.

4. Jaký je podle Vás přínos takových akademických výměnných programů pro mladé lidi v kandidátské zemi, jako je Moldavsko?

Erasmus+ není jen studijní program – je to startovací rampa pro budoucnost Moldavska. Dává mladým lidem víc než jen vzdělání – dává jim schopnost přizpůsobit se, odolnost a evropskou perspektivu. V kandidátské zemi, jakou je Moldavsko, jde o to, aby vyrostla nová generace, která uvidí za stávající obzory, bude inovovat a spolupracovat a bude připravena vést naši zemi k evropské budoucnosti.

5. Jaká byla vaše očekávání, pokud jde o akce YEYS a Týden občanské společnosti?

Očekávala jsem mocné diskuse, odvážné myšlenky a skutečné odhodlání zapojit mládež do tvorby politiky. Tyto akce jsou víc než jen setkání – jsou to platformy, kde mladí hybatelé změn kriticky hodnotí status quo a prosazují silnější a inkluzivnější Evropu. Pro Moldavsko jde o další krok k překlenutí propasti mezi místní realitou a evropskými ambicemi, který dokazuje, že naši mladí lidé na budoucnost jen nečekají – my sami ji utváříme.

Mădălina-Mihaela Antoci *je 21letá mládežnická lídryně, která se vášnivě zajímá o vzdělávání, občanskou angažovanost a posílení postavení mladých lidí. V současné době působí jako předsedkyně moldavské pobočky Sítě studentů programu Erasmus a je členkou vedení Národní rady mládeže Moldavska.*

Jako neúnavná propagátorka akademického programu Erasmus+ dosáhla pozoruhodných úspěchů při povzbuzování mladých lidí k hledání mezinárodních příležitostí, přičemž neopomíná zdůrazňovat hodnotu vzdělávání doma. Svým úsilím inspirovala stovky studentů k zapojení do akademické mobility a k aktivní angažovanosti v jejich místních komunitách.



Mladí lidé na Ukrajin? mají obrovskou sílu

Letošního ročníku akce Vaše Evropa, váš názor (YEYS) se zúčastnilo na 90 studentů z členských států EU, z kandidátských zemí a ze Spojeného království. Ukrajinu na této akci zastupovala Valerija Makarenko, která přijela až z dalekého, válkou

sužovaného Charkova. V rozhovoru nám povyprávěla, proč je pro mladé lidi na Ukrajině účast na YEYS tak důležitá. Vyjádřila také naději, že její generace, jíž válka dodala silnou odolnost a sounáležitost, povede tuto zemi k lepším zítřkům.

1) Proč je podle Vás důležité, aby se mladí lidé účastnili takových akcí EU, jako je Vaše Evropa, váš názor?

Myslím, že účast na takových akcích, jako je Vaše Evropa, váš názor, je pro mladé lidi velice důležitá, protože na nich mohou vyjádřit svůj názor, vést konstruktivní diskuse a aktivně spoluutvářet budoucnost Evropy. Tyto akce skýtají skutečně neocenitelnou příležitost dozvědět se něco více o rozhodovacích procesech, získat vůdčí schopnosti a navázat kontakt s mladými lidmi z různých zemí. Pro nás na Ukrajině je tato účast ještě důležitější, protože tak máme možnost podělit se o vlastní zkušenosti, dát najevo, že podporujeme vstup naší země do EU, a povzbudit mladé lidi v Evropě k vzájemné solidaritě.

2) Jak se mladých lidí na Ukrajině dotkla válka?
S tím, jak celou Ukrajinu zachvátila válka, se život mladých lidí samozřejmě výrazně změnil – válka má dopad na jejich vzdělávání, duševní zdraví i celkový pocit bezpečí. Mnozí z nás byli například nuceni přejít na výuku on-line nebo se odstěhovat jinam, často do nejistých podmínek. Válka nás však také zocelila. Mladí lidé na Ukrajině se stali ztělesněním houževnatosti a síly a kromě toho se také ve větší míře začali aktivně angažovat a podílet na dobrovolnické činnosti a rekonstrukci této země, například v rámci projektů územního plánování. I v nynější těžké situaci jsme pevně odhodláni chránit naši identitu a spoluutvářet budoucnost naší země.

3) Co byste si pro mladé lidi na Ukrajině do budoucna přála?
Pro téměř každého ukrajinského teenagera je otázka budoucnosti složitá. Já sama stejně jako lidé v mém okolí doufám, že budou mít všichni mladí lidé na Ukrajině možnost získat kvalitní vzdělání, profesně růst a bezpečně žít v silné a nezávislé zemi. Doufám také, že bude mezinárodní společenství Ukrajinu i nadále podporovat v jejím úsilí o rekonstrukci, aby se mladí lidé mohli dále rozvíjet a nemuseli jen přežívat. Mladí lidé na Ukrajině mají obrovskou sílu. Je velmi povzbudivé vidět, jak se stále více mladých zapojuje do různých projektů, například v oblasti vzdělávání, vědy či obnovy infrastruktury. Ze všeho nejvíc pak doufám, že s naší generací, jíž válka dodala silnou odolnost a sounáležitost, se naše země vydá na cestu k lepším, inovativnějším a demokratičtějším zítřkům.

4) Chtěla byste na závěr k této akci ještě něco dodat?

Bylo to velmi podnětné. Už jen povídání s ostatními účastníky a poslouchání a rozebírání jejich názorů na mě udělalo velký dojem. Stačí spojit síly a hned je vidět, co všechno jsme schopni dokázat. Některé projekty, které jsme realizovali, nám například pomohly lépe porozumět jiným zemím. Dozvěděla jsem se mnoho nového o různých zemích. Byla to pro mě radost a čest se této akce zúčastnit.

Valerija Makarenko *je 16letá studentka z ukrajinského Charkova. Navštěvuje 10. třídu charkovského gymnázia č. 99.*



Moje zkušenost s akcí YEYS 2025 – mladí lidé mohou m?nit sv?t

Jedním z účastníků akce Vaše Evropa, váš názor (YEYS), která proběhla v březnu s podtitulem „Příležitost pro mladé vyjádřit svůj názor“, byl za Irsko sedmnáctiletý student Adam Mokhtari. Následně ještě přednesl doporučení z této akce na Týdnu občanské společnosti v EHSV, kde vystoupil v části nazvané *Vytyčení kurzu Evropy – Obnova vazeb v polarizovaných společnostech pomocí komunitního učení a výchovy k občanství*. Adam popisuje, co na něj na YEYS udělalo pozitivní dojem, a na vlastním příběhu ilustruje, proč si přeje Evropu, kde se každý bude cítit jako platný člen společnosti.

Adam Mokhtari

Ahoj, jmenuju se Adam Mokhtari a chci se s vámi podělit o perfektní zkušenost z akce Vaše Evropa, váš názor (YEYS 2025), které jsem se teď za Irsko zúčastnil. Sešlo se tu asi 90 mladých lidí z celé Evropy a diskutovalo se o budoucnosti.

Nejvíc mě bavilo pracovat ve skupinách, kde se probíraly důležité otázky a bylo třeba dělat rozhodnutí. Výborná byla aktivita, kde jsme se střídali v rolích posluchače, řečníka a pozorovatele na téma, co pro každého osobně Evropa znamená. Každý mohl mluvit sedm minut, takže se dostalo opravdu na každého.

Nakonec jsme se dohodli na **pěti hlavních doporučeních**. Chceme, aby vlády fungovaly transparentněji a začlenily do své činnosti i mladé lidi, aby se na školách vyučovalo aktivní občanství, aby si byli všichni rovni, aby mladí mohli skutečně mluvit do politiky a aby byl připraven silný akční plán pro klima.

Bylo mi ctí zastupovat všechny účastníky akce YEYS na Týdnu občanské společnosti v EHSV a předat naše doporučení politikům. Ukázalo se, že na hlasu mladých lidí záleží.

Síla vzdělávání

Vzdělávání je velmi mocný nástroj, jak u mladých probudit zájem o demokracii. Učí nás kriticky myslet, poznat fake news a začít něco dělat. Bez podpory naší školy bych neměl možnost se této akce zúčastnit. Teď bych rád povzbudil ostatní, aby do toho šli také.

Na akci YEYS si naše myšlenky vyslechli také předseda EHSV **Oliver Röpke** a koordinátorka EU pro mládež **Biliana Sirakova** a vyzvali nás, ať se dál snažíme o změny.

Můj příběh a proč věřím na zapojení do společnosti

Narodil jsem se v Irsku, ale moji rodiče sem přišli až koncem 90. let. U místních obyvatel se tehdy setkali s vlídností a úctou. Matka a otec mi vyprávěli, že v Irsku tenkrát nežilo příliš mnoho cizinců. I tak se mým rodičům v 90. letech dařilo.

Já jsem Ir a Evropan. Mám alžírské kořeny. Někdy jsem si připadal jiný než ostatní, většinou se ale cítím stejně jako kdokoli jiný. Načerpal jsem spoustu věcí z různých kultur a myslím si, že to obohacuje. Kdyby všechno bylo stejné, byla by to nuda. Stačí zůstat otevřený vůči rozdílům a snažit se porozumět ostatním.

Někteří migranti a mladí lidé se dnes bohužel setkávají s diskriminací, nenávistí a nespravedlivým zacházením a svůj podíl na tom mohou mít i sociální média. Musíme to změnit. Člověku je z toho smutno. V Irsku se dnes část imigrantů nemá dobře, žijí na ulici a ostatní je berou jako problém. Není to lehké a jde z toho úzkost.

Já jsem měl štěstí a chodil do škol, kde se každý cítí jako člen společnosti, každý mladý člověk by to ale nepotvrdil. Musíme přijetí a pocit sounáležitosti dopřát každému, aby se mladí lidé necítili vyřazeni ze společnosti a neztratili s ní kontakt.

Cesta k lepší budoucnosti

Inkluzivnější Irsko a Evropská unie je cíl, k jehož naplnění potřebujeme zlepšit vzdělávání o různých kulturách a také o tom, co pro nás EU dělá. Lépe tak pochopíme, co je začleňování a jak jej zlepšit.

Musíme se setkávat na akcích v rámci komunity a vstřícně reagovat jeden na druhého. Musíme zapojit více mladých do rozhodování na místní úrovni, i v klubech mládeže, sportovních klubech, ve školách, na úrovni EU. Budou se víc cítit jako ti, kteří utvářejí to, co je zajímá. Ukažte mladým lidem, jak se zapojit.

Potřebujeme podporu EU, aby se začleňování stalo prioritou. Je skvělé slyšet, že pro EHSV prioritou je.

Co chci pro Evropu

Mladí velmi často moc nevědí, co pro ně EU dělá. EU by nás měla víc zapojovat do politiky a voleb.

Chci Evropu, která bude jednotná, spravedlivá a vstřícná – kde se každý bude cítit její součástí bez ohledu na svůj původ.

Akce YEYS je pro mě důkazem, že i mladí mohou něco změnit. I když naše myšlenky nebudou přijaty hned, aspoň si je někdo vyslechne. Jako Ir alžírského původu cítím, že můj hlas je důležitý – a chci, aby i ostatní měli stejnou možnost.

Vzdělávání může lidi spojovat, potírat diskriminaci a dát mladým možnost promluvit. S touto zkušeností se vracím domů, abych i ostatní vyzval, ať se zapojí. Budoucnost je v našich rukou. Je to naše Evropa a náš hlas má smysl.

Adam Mokhtari *je 17letý student z Irska. Studuje na Bremore Educate Together Secondary School v Balbrigganu poblíž Dublinu. Je zaníceným příznivcem EU se zájmem o inkluzivnější a úspěšnější společnost. Zúčastnil se akce YEYS 2025 a byl jejím zástupcem na letošním Týdnu občanské společnosti.*



Akce jako „Vaše Evropa, Váš Názor“ jsou pro Ukrajince d?kazem, že na n? Evropa nezapomn?la

Mladí Ukrajinci, kteří den co den zažívají bombardování a jejichž hlavní starostí je, jak zůstat naživu, si nemohou dovolit myslet na vzdálenou budoucnost, říká Jevhenija Senyk, osmnáctiletá

aktivistka z Ukrajiny, která se v roce 2025 zúčastnila akce „Vaše Evropa, váš názor“. Vysvětlila nám, jak se válka podepsala na fungování mládežnických organizací na Ukrajině a proč je důležité, aby měli možnost vyjádřit se na půdě EU.

Jak podle Vás válka na Ukrajině ovlivnila v posledních třech letech vaši organizaci a jak se změnila vaše práce?

Hlavním cílem naší Platformy SD, která vznikla v roce 2013, je chránit hodnoty, jako je svoboda, solidarita, rovnost a spravedlnost, protože jsme přesvědčeni, že právě tyto hodnoty jsou pro zajištění perspektivní budoucnosti na Ukrajině nejdůležitější. Máme také řadu poboček v zahraničí, díky nimž mohou mladí Ukrajinci, kteří byli nuceni svou zemi opustit, pokračovat v činnosti.

Válka ovlivnila především práci našich regionálních poboček, neboť řada z nich, například v Oděse a Záporoží, působí velmi blízko frontové linie, kde jsou lidé den co den bombardováni. Je pro ně těžké myslet na pořádání akcí, když jim jde hlavně o to, jak zůstat naživu. Toto každodenní bombardování se dotýká mládeže po celé zemi, protože prostě nejde myslet na vzdálenou budoucnost, když nevíte, co bude zítra, nebo dokonce ani za dvě hodiny.

Kvůli válce je také finanční situace na Ukrajině nestabilní, což má za následek nedostatek pracovních příležitostí pro mladé lidi. Mladí lidé si musí najít práci a zároveň se snažit studovat a zapojit se do činnosti mládežnických organizací, což je obtížné skloubit.

Po plošné invazi se mnoho mladých lidí rozhodlo bojovat proti ruské agresi se zbraní v ruce, a nikoli prostřednictvím mládežnických rad nebo mládežnických organizací. Mladí lidé tak nemají žádné politické zkušenosti. V budoucnu bude těžké zajistit, aby se všichni mohli řádně zapojit do politického života.

Naše Platforma SD poskytuje bezplatné neformální politické vzdělávání, aby mladí lidé věděli, jak mohou ovlivnit politiku na regionální i celostátní úrovni.

Proč je podle Vás důležité, aby se mládežnické organizace nebo jejich zástupci účastnili akcí, jako je „Vaše Evropa, váš názor“?

V prvé řadě jde o to, že tyto mezinárodní akce jsou pro Ukrajince znamením, že na nás Evropa nezapomněla. Považujeme za důležité, abychom zde byli, měli možnost vyjádřit svůj názor, zeptat se ostatních na jejich zkušenosti a s těmito novými myšlenkami se pak vrátili zpátky domů.

Ukazuje to také, že jsme schopni a odhodláni stát se součástí Evropské unie, protože pokud zde jsme, pak nám může evropská mládež naslouchat a my můžeme naslouchat zase jí. Je to jako partnerství mezi námi všemi.

Jakou podporu či pomoc potřebují podle Vás mladí lidé k tomu, aby měli i nadále zájem o práci s mládeží a aktivně se v tomto směru angažovali?

Myslím, že je velmi důležité, aby Evropská unie vedla konzultace s ukrajinskou mládeží. Pokud nám bude Evropská unie i nadále umožňovat, abychom se podíleli na utváření politiky EU, dospějeme ke společným závěrům, které budou prospěšné pro obě strany, protože i my jsme součástí Evropy, takže musí jít o společné závěry ve všech oblastech politiky. A navíc, bude-li Evropská unie ukrajinským mladým lidem i nadále poskytovat finanční podporu, aby se mohli účastnit akcí, jako je tato, povzbudí je k tomu, aby se v politice dále angažovali, neboť finanční zátěž pro ně nebude představovat tak velkou překážku.

Jevhenija Senyk *je mládežnická aktivistka z Platformy SD, která je členem Ukrajinské národní rady mládež. Studuje mezinárodní vztahy na Lvovské národní polytechnické univerzitě.*



Zapojit mládež nemá být jen heslo

Žádná z předchozích generací se té dnešní nevyrovná ve vzdělání a potenciálu, a ona zatím čelí nesmírnému tlaku a tolika nejistotám nad tím, co ji čeká, vysvětluje expert na problematiku mládeže a jeden z hlavních řečníků na letošní konferenci Vaše Evropa, váš názor Bruno António. V rozhovoru s EHSV Info přibližuje, jak zesílit hlas mladých lidí a proč v době rostoucí diskriminace a xenofobie v Evropě je tak zásadní nutností, aby i do budoucna programy EU zaměřené na mládež vštěpovaly nastupující generaci důležitost demokracie.

1. Zapojují se dnes mladí lidé do politického a komunitního dění, nebo jsou pasivní? Jak lépe mladé zapojit do politické práce?

Různé studie dokládají, že mladí lidé nejsou lhostejní a aktivně se zapojují. Pokud bychom politickou aktivitu definovali jako povědomí o nejdůležitějších společenských otázkách, je evidentní, že mládež pracuje na změně. Obzvlášť zajímavé je, jaké cesty volí. Tradičně se veřejné angažmá projevuje ve volbách, dobrovolnou činností v nevládních organizacích nebo v mládežnických organizacích politických stran. Popularita těchto kategorií dnes nicméně u mladých lidí poněkud slábne. Vliv na politiku se snaží vyvíjet spíše podepisováním petic, účastí na protestech a dalšími inovativními způsoby. Naše platforma DYPALL Network se věnuje zkoumání těchto nástrojů politické aktivity, jako jsou konzultace, členství v místních radách mládeže a další mechanismy, jak v místních podmínkách navázat dialog s mladými a o mladých. Mladí lidé se velice aktivně hlásí o slovo, většina mainstreamových mechanismů však dál s mladými nějak výslovněji nepočítá ani nedává příliš smysl.

2. Z nedávných evropských voleb a průzkumů v členských státech plyne, že mnozí mladí volili pravicové strany. Čemu to přisuzujete a spatřujete v tom znepokojivé tendence, jež by mohly ohrozit evropské hodnoty, jako je rovnost a začlenění?

Rostoucí obliba pravice u mladých budí znepokojení. Domníváme se, že má původ v nespokojenosti s mainstreamovou politikou, hluboké nedůvěře v politické instituce, touze po silné národní identitě a obavách z ekonomické a sociální nejistoty. Musíme pochopit prvotní příčiny těchto alarmujících voličských trendů. Tato generace vyrostla v době neustálých krizí a nejistoty z budoucnosti. Žádná z předchozích generací se té dnešní nevyrovná ve vzdělání a potenciálu, a ona zatím čelí nesmírnému tlaku a tolika nejistotám nad tím, co ji čeká. Algoritmy sociálních médií amplifikují polarizující obsah a mění perspektivu.

To vše vyvolává nejistotu z budoucnosti. Hlas věnovaný populistické straně tak může být jednak formou protestu a výrazem obecné nespokojenosti, avšak právě tak může ztělesňovat přání silného pojetí moci, jež vyvolá pocit bezpečnosti. Jak ovšem víme z historie, když se taková populistická pravicová strana dostane k moci, mladí často o své naděje přijdou a cítí se zrazeni. Často je pak pozdě na zjištění, že práva, svobody a další hodnoty, jež jsou pro ně důležité, jim jsou upírány nebo jsou zpochybňovány.

Tento trend již ohrožuje evropské hodnoty, vidíme to nejen na politickém diskursu, nýbrž také v našem každodenním životě, kde se projevy xenofobie nebo diskriminace jiných postupně stávají normou. Proto je naprosto nezbytné, aby i do budoucna programy EU zaměřené na mládež podporovaly mladé lidi v poznání důležitosti demokracie, studiu jejího fungování i jejím skutečném prožívání. Současně by jim měly pomoci nabývat dovednosti potřebné k pěstování odolnosti vůči hrozbám protidemokratických hnutí.

3. Nakolik jsou mladí Evropané informováni o tom, co pro ně EU dělá? Jak u nich probudit větší zájem o EU? Jak byste zhodnotil komunikaci EU?

Rozhodně můžeme říci, že mladí o tom, co pro ně EU dělá, vědí nepochybně více než starší generace. Programy pro mládež jako Erasmus+, ESC a DiscoverEU pomáhají budovat tento pocit společné evropské identity a zaslouží si posílit a nabídnout všem mladým lidem v Evropě.

Vědí ale doopravdy, co pro ně Evropa dělá? Domníváme se, že ne. Vliv EU na společnost – zvláště mladou – je třeba více zviditelnit a lépe zprostředkovat. Rozhodování institucí EU má obrovský vliv a mladé by to mělo přimět k většímu zájmu o evropské záležitosti. Jak? Nabízí se dvě možnosti: instituce EU musí přijít s takovým poselstvím, v němž nepřehlédnutelně předvedou, jak přímo se rozhodování na úrovni EU propisuje do jejich životů. Současně by měly rozšířit programy, které mladým lidem dávají další možnosti dozvídat se více o EU, více s ní zažít a více ji objevovat. Tak může sílit pocit sounáležitosti, empatie, provázanosti a přátelství mezi Evropany.

Různé instituce EU se velmi snaží oslovovat občany a nejrůznější kampaně a nástroje přinášejí výrazná zlepšení, nelze však říci, že by to stačilo. V praxi se s realitou mladých lidí často dosti míjejí.

EU se hodně zlepšila v práci se sociálními médii i v kampaních cílených na mládež, pořád se ale vyjadřuje odtažitě a tím spíše to platí pro mládež všech kategorií v našich společnostech. EU musí na své komunikaci více zabrat a zapracovat do ní nové kontaktní metody, jako je zapojení nevládních organizací se zaměřením na mládež v roli ambasadorů mladých, budování decentralizovaných komunikačních platforem a propagace, která srozumitelně prováže politiky EU s realitou všedního dne. Proto je nutně zapotřebí zkoušet nové komunikační postupy a přímo zapojovat mladé lidi do tvorby a realizace kampaní a dalších komunikačních projektů.

2. Jak můžeme hlasu mladých zajistit větší pozornost?

Že je vezmeme vážně a uznáme jejich hodnotu. Instituce mají možnost i schopnost dodat hlasu mladých lidí větší intenzitu, někdy však schází vůle poskytnout prostor, podporu, příležitosti a nástroje k jejich opravdu smysluplnému zapojení. Zapojit mládež nemá znamenat seznam odrážek: pozveme je na veřejnou akci, vyfotíme se na sítě a jejich příspěvky hodíme do koše. Zapojení mladých musí mít reálný dosah, to jest mladí musí vidět výsledky své snahy a změny, kterých díky ní dosáhli.

Naslouchat více mladým vyžaduje podporu institucí, například přizváním jejich zástupců do rozhodujících orgánů. Neobejde se to ani bez budování důvěry, což nelze zařídit přes noc, bez kvalitního prostoru a procesů ke společné práci. To si žádá odpovídající finance a instituce potřebují mít kapacity na podporu lepší spolupráce s mladými lidmi a jejich zapojení do rozhodování. Nutností jsou investice, skutečné odhodlání a čas.

Bruno António *působí jako výkonný ředitel organizace DYPALL Network. Jedná se o evropskou platformu organizací občanské společnosti, místních orgánů a výzkumných institucí na podporu účasti mladých lidí na místním rozhodování. V posledních 12 letech se Bruno odborně věnuje problematice mládeže a vystupuje jako externí konzultant pro různé instituce, jako je Evropská komise a Rada Evropy. Předtím byl generálním tajemníkem Youth for Exchange and Understanding a výkonným ředitelem ECOS – Cooperativa de Educação,*

Cooperação e Desenvolvimento. Je absolventem oboru sociálního vzdělávání na Univerzitě Algarve v portugalském Faru.

Redakce

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Na tomto vydání se podíleli

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Dimitra Panagiotou (dm)
Erika Paulinova (ep)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Leonard Mallett (lm)
Marina Aiudi (ma)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Samantha Falciatori (sf)
Parminder Shah (sp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinace

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the

European Union or to the Committee’s other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

03/2025